КПСС XXV съезди қарорлари-ҳаётга

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 246 (7136). ● 25 декабрь, 1979 йил, ● СЕШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

КЕЛГУСИ МАВСУМНИ ЎЙЛАБ

ЙИЛ ЯКУНИ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

БИЗ деҳқонлар учун ташвиш ва қувончларга жуда бой бўлган 1979 йил тугай деб қолди. Ҳадемай ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилига қадам ташлаймиз. Янги йилни колхозимиз меҳнаткашлари янги меҳнат зафарлари билан кутиб олмоқдалар.

Пахтачилик колхозимизда етакчи тармоқ ҳисобланади. Бу йил 1500 гектар ерга чигит экилиб, барча майдонларда мўл ҳосил етиштирилди. Ҳар гектар ердан пландаги 35,7 ўрнига 40,1 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Она-Ватанга 6033 тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Шу жумладан, давлатга 1200 тонна уруғлик пахта етказиб берилди. Умуман, ялпи ҳосилнинг 97 проценти биринчи сортга қабул қилинди.

Илғор бригада аъзолари зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Нормуҳаммад Нурмуҳамедов бошлиқ бригада аъзолари 75 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 46,3 центнердан ҳосил олиб, колхозимизда юксак натижага эришдилар. Абдураҳмон Бекмуродов, Раҳмонали Шарифбоев, Тўхтамурод Зокиров, Қаршибой Кенжаев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари 40—45 центнердан хирмон кўтардилар.

Бу йил машина теримига алоҳида эътибор бериб, ялпи ҳосилнинг 4472 тоннасини зангори кемаларда териб олишга эришилди. Мавсумда далаларимизда 28 та терим машинаси ишлаб турди. Саъдулла Йўлдошев, Даврон Тўқлибоев, Турғун Ҳолхўжаев, Тожибой Исматиллаев, Ҳусанбой Қўчқоров каби азамат дала гвардиячиларимиз зўр маҳорат кўрсатиб ишлаб оғиримизни енгил қилдилар. Уларнинг фақат терим мавсумидаги эмас, балки ҳосилни етиштириш даврида қилган фидокорона меҳнатлари ҳам бебаҳодир.

Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида колхозимизда дон, сабзавот, картошка, пилла, тухум тайёрлаш планлари ошириб бажарилди. Давлатга гўшт сотиш плани 115 процент, чорва туёғи плани 110 процент қилиб бажарилди. Сут сотиш плани ҳам ошиғи билан адо этилди. Умуман сут етиштириш ўтган йилгидан 86 тонна кўпайди.

Эришилган бу ютуқлар ўз-ўзидан қўлга киритилгани йўқ. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг Мурожаатидан руҳланган колхозчиларимиз юз берган табиий қийинчиликлар олдида тиз чўкмадилар. Ғалабага эришиш учун зўр ишонч билан мардонавор меҳнат қилдилар.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти далада ишлаб турган колхозчиларга қулай шароит яратиш, улар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш, бригадалар, механизаторлар, колхозчилар ўртасида социалистик мусобақани кенг авж олдиришга алоҳида аҳамият бердилар. Аввало, ҳар бир дала шийпонини колхозчиларнинг ҳақиқий оромгоҳига айлантиришга ҳаракат қилинди. Ҳар бир бригадага мавсумда боқиб, иссиқ овқатга ишлатиш учун 240 бош қўй, 2500 товуқ, болалар боғчаси бор бригадаларга эса 5 та сигир ҳам берилди.

Бутун ёз давомида вақти-вақти билан бригадалар, механизаторлар, сувчилар ўртасидаги социалистик мусобақа шартларининг бажарилиши текшириб борилди. Ғолиблар моддий ва маънавий рағбатлантириб турилди. Илғорларнинг тажрибаси кенг оммалаштирилди. Агитаторлар, сиёсий ташкилотчилар актив иш олиб бордилар.

Яқинда меҳнатда жасорат кўрсатган колхозчилардан 48 кишининг портретларини «Шон-шуҳрат» тахтасига қўйишга қарор қилинди. Илғор колхозчи ва механизаторларга 37 минг сўмлик гилам, рангли телевизор ва бошқа қимматбаҳо мукофотлар топширилди. Механизаторлардан Саъдулла Йўлдошев, Абдумалик Холқўзиев ва сувчилардан Қамбар Мирзааҳмедовларга енгил автомашина берилди. Механизатор Даврон Тўлқинбоев мукофотга рангли телевизор олди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг республикамиз пахтакорлари зафари муносабати билан йўллаган табрикномасидан руҳланган колхозимиз меҳнаткашлари айни кунларда келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Ерлар ғўзапоядан тозаланиб, сифатли шудгор қилинди. Шудгордан олдин ерга керакли миқдорда ўғит солинди. Далаларга маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, ариқ-зовурларни тозалаш, мавжуд техника воситаларини ремонт қилиш ишлари қизғин давом этмоқда.

Қиш мавсумида 10 минг тонна маҳаллий ўғит тайёрлаш планлаштирилган. Бунинг учун 25 та юк трактори ажратилган. Ҳозиргача далага 6 минг тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқарилди.

Механизаторларимиз техника ремонтини 1 январгача тамомлашга аҳд қилиб, астойдил ишламоқдалар. Ҳозир колхоз устахонасида 36 киши ишлаб турибди. Улар биринчи навбатда 36 та чопиқ тракторини ва 18 та сеялкани ремонтдан чиқариш учун ҳаракат қилмоқдалар.

А. МИРАҲМЕДОВ,
Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз партия ташкилотининг секретари.

ХАЛҚ ИШОНЧИ

Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларида Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатиш давом этмоқда. Сайловолди йиғилишларининг қатнашчилари сайлов кампанияси юксак сиёсий ва меҳнат активлиги белгиси остида ўтаётганлигини партия билан халқ мустаҳкам бирлигининг янги ёрқин далили эканлигини зўр мамнуният билан таъкидламоқдалар. Йиғилишларнинг иштирокчилари Коммунистик партия билан Совет ҳукуматининг доно ички ва ташқи сиёсатини, партия Марказий Комитетининг, ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги унинг Сиёсий бюросининг самарали фаолиятини ўз меҳнат коллективлари номидан якдиллик билан маъқуллаб, меҳнаткашлар беш йиллик планларини муваффақиятли бажаришга, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини зарбдорларча кутиб олишга астойдил интилаётганликлари тўғрисида гапирмоқдалар.

Сариосиё районидаги Калинин номли колхозда кўп кишилик сайлов олди йиғилиши бўлиб ўтди. Пахтачилик бригадасининг бошлиғи А. Тоғаев сўз олиб пахтачилик бригадасининг бошлиғи, КПСС аъзоси Қ. Ашириалиевани Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф этди.

Сўнгра хўжаликнинг сут соғувчиси М. Нурова, колхозчи Х. Қорамирзаева, бригадир Т. Мусаев, сувчи Э. Жўраев ва бошқалар сўзга чиқиб, бу таклифни якдиллик билан қувватладилар.

Йиғилиш қатнашчилари **Қурбонбиби Аширалиевани** 382-Жанчекин сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилдилар.

Нон комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари сайлов олди йиғилишида қатнашмоқ учун Қаршидаги «Ирригатор» клубига тўпланишди. Смена мастери Г. Крилова йиғилишда сўзга чиқиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаевни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни корхона меҳнатчилари номидан таклиф этди. Ишчилардан М. Рахматуллаев, З. Худойназарова, смена мастери Х. Хўжаёров сўзга чиқиб, ана шу таклифни маъқулладилар.

Иномжон Бузрукович Усмонхўжаевни 224-Қарши сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилинди.

Механизатор К. Ботиров Термиз районидаги Жданов номли колхозда бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишида сўзга чиқиб, колхознинг илғор механизатори, коммунист Т. Жўраевани республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни тавсия этди. Бригадир Н. Гельдиева, механизатор Х. Сафаров, ферма мудири Х. Эргашев ва бошқалар унинг таклифини қизғин қувватладилар.

Йиғилиш иштирокчилари **Тамара Жўраевани** 360-Термиз қишлоқ сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга якдиллик билан қарор қилдилар.

Марғилондаги «Атлас» аврли газламалар ишлаб чиқариш бирлашмасида сайлов олди йиғилиши бўлиб ўтди. Тўқувчи Т. Асомиддинов сўз олиб, бирлашманинг илғор тўқувчиси А. О. Умаровни республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди. Йиғилишда сўзга чиққан ўқувчи М. Мамажонов, катта инженер А. Третьякова, ишчи К. Хожиматова ва бошқалар бу таклифни якдиллик билан қувватладилар.

Йиғилиш **Абдубаноб Орипович Умаровни** 413-Маориф сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилди.

Зирабулоқ пахта тозалаш заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг сайлов олди йиғилиши бўлиб ўтди. Корхона партия бюросининг секретари А. Шарипов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Грековни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишни коллектив номидан таклиф қилди.

Техника лабораториясининг ходими Э. Фазлиева, слесарь Д. Масжидов, созловчи Н. Абдужалилов ва йиғилишнинг бошқа қатнашчилари сўзга чиқиб, бу таклифни маъқулладилар.

Йиғилишда **Леонид Иванович Грековни** 309-Оқтош сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга якдиллик билан қарор қилди.

Ангрендаги «Резинотехника» заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг сайлов олди йиғилишида ишчи В. Валиулина сўзга чиқди. У илғор ишчи, машинист В. М. Корниенкони Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб тавсия этди. Корхона ишчиси М. Поттаева, машинистлар Р. Норбоев, В. Суховей ва бошқалар бу номзодни якдиллик билан қўллаб-қувватладилар.

Виктор Михайлович Корниенкони 62-Шахтёр сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш ҳақида бир овоздан қарор қабул қилинди.

Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхоз-техникумида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишида хўжалик директори Б. Абдураҳмонов сўзга чиқиб, маккажўхорикорлик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Маматқодировни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

Сут соғувчи Х. Ортиқова, болалар боғчасининг мудираси Р. Алимова, ишчи К. Азизов бу таклифни якдиллик билан қувватладилар.

Йиғилиш қатнашчилари **Найни Маматқодировни** 143-Қўрғонтепа сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга бир овоздан қарор қилдилар.

Олот районидаги «Шарқ юлдузи» колхози меҳнаткашларининг бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишида колхоз раисининг ўринбосари У. Ҳамроев республика Министрлар Советининг Раиси Нормахонмади Жўраевич Худойбердиевни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди. Сут соғувчи Д. Раҳматова, бригадир М. Бозоров, врач Р. Рўзиева бу таклифни қўллаб-қувватладилар.

Йиғилиш **Нормахонмади Жўраевич Худойбердиевни** 176-Олот сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилди.

Экскаватор машинисти П. В. Меркешкин Бекобод цемент комбинати меҳнаткашларининг сайлов олди йиғилишида сўзга чиқиб, комбинат экскаватор-машинисти А. Р. Ғойибназаровни республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб тавсия этди. Цех бошлиғи С. Абдурамонов, слесарь А. Пардаев ва бошқалар бу номзодни қўллаб-қувватладилар.

Йиғилиш иштирокчилари **Акбар Рўзматович Ғойибназаровни** 66-Фарҳод сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга бир овоздан қарор қилдилар.

Бўз районидаги «Партия XX съезди» совхозининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Малоп Жалоловни** 135-Бўз сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига якдиллик билан номзод қилиб кўрсатдилар.

Намангандаги 10-қурилиш трестининг қурилиш бошқармаси коллективи ўзининг сайлов олди йиғилишида шу бошқарма комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи **Неъматилла Худойбердиевич Қўчқоровни** 258-Марказий сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига якдиллик билан номзод қилиб кўрсатди.

М. Турсунхўжаев ва Қ. Раҳимов Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводининг илғор йиғувчи-слесарлари. Улар смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан бажариб, шахсий меҳнат беллашувида ғолиблар сафида боришяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

СУВ КЕЛТИРГАН ЭЛДА АЗИЗ

Ўнинчи беш йилликнинг бошларида Оҳангарон районида катта майдонлардаги бўз ерлар ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилди, бир неча янги хўжаликлар ташкил этилди. Шу туфайли районда деҳқончилик маҳсулотлари, жумладан сабзавот етиштириш беш йиллик бошидагига нисбатан икки баробар кўпайди. Бу йил район сабзаводкорлари 38100 тонна ўрнига 58500 тонна маҳсулот йиғиштириб олишиб, қўшимча социалистик мажбуриятни ҳам шараф билан адо этдилар.

Эришилган муваффақиятларда район сув хўжалиги бошқармаси ишчи ва мутахассисларининг ҳам муносиб ҳиссалари бор. Улар хўжаликлардаги суғориш шохобчаларини янада яхшилаш, барча майдонларни сув билан тўлиқ таъминлаш учун куч-ғайратларини, билим ва маҳоратларини ишга солмоқдалар.

Кейинги йилларда район территориясида бир нечта каналлар барпо этилди. Жумладан 5,3 километр узунликдаги каналнинг ишга туширилиши «Ангрен» совхозида 1000 гектарга яқин майдоннинг суғориш ҳолатини яхшилади. Ворошилов номли совхозда ишга туширилган канал хўжалик учун 150 гектар бўз ерни ўзлаштириш имконини берди. Шуниси қувончлики, ана шу янги ўзлаштирилган майдонларда деҳқончилик қилган бригадаларда ҳосилдорлик юқори бўлди. Ворошилов номли совхознинг Т. Тўлдибоев, Ҳ. Ҳасанов, Я. Қўшбоев бошлиқ сабзавотчилик бригадаларининг азамат деҳқонлари янги ерларда сабзавот ҳосилдорлигини 350—500 центнерга етказдилар.

— Коллективимиз ходимлари бу йил айниқса, самарали меҳнат қилдилар,—дейди район сув хўжалиги бошқармаси бошлиғи Ҳайдар Оқмуллаев, — Кўкламда ёғингарчиликнинг кўп бўлиши ишимизни қийинлаштириб юборди. Тез-тез сел, сув тошқинлари бўлиб турди. Айниқса, Кандирсой, Овжазсой, Шоввасой сувларини жиловлаш катта қийинчиликлар туғдирди. Биз сув тошқинларининг олдини олиш учун бутун чора-тадбирларни кўрдик. Сув ходимларининг тадбиркорликлари натижасида сел ва тошқинлар экинзорларга унчалик кўп зарар етказмади. Абдували Турғунов, Абдулла Қосимов, Ғафур Йўлдошев, Ҳабибулло Зоитов, Ғани Аҳмедов, Нина Ермоленко сингари инженер-гидротехник ва ишчиларимиз табиат ўжарликларини бартараф этишда айниқса жонбозлик кўрсатдилар.

Район сув хўжалиги ходимлари бу йил 13 хўжалик далаларига 254 миллион кубометр сув етказиб берилишини таъминладилар. Бу оби-ҳаёт билан 16 минг 700 гектар майдондаги экинзорлар суғорилди. Мелиораторлар шу билан бирга «Ғаллақудуқ» совхозида 100 гектар, Жуков номли совхозда 50 гектар янги ер ўзлаштиришди. Суғориш шохобчаларини тартибга келтириш учун 312 минг кубометр тупроқ ишлари бажарилди. 2 километр узунликдаги канал сатҳи бетонлаштирилди.

Бошқарма ходимлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми қарорлари асосида амалга ошириладиган янги ишларни ҳам режалаштириб олдилар. Ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида «Оҳангарон» совхози территориясидаги Ялпоқтепа каналининг 3 километрли сатҳи бетонлаштирилади. Мелиораторлар 70 гектар янги ер ўзлаштириб, уларга сув етказиб берилишини йўлга қўядилар, 150 гектар майдон капитал текисланади. Бошқарма ишчилари бу вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш, суғориш шохобчаларни тағин ҳам яхшилаш учун бутун куч ва имкониятларини ишга солмоқдалар.

Н. АБДУРАСУЛОВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

Область партия ташкилоти ревизия комиссиясининг мажлиси бўлди. Комиссиянинг 1979 йилдаги иш якунлари муҳокама қилинди. Комиссия раиси А. Н. Кудинов доклад қилди. Комиссия 1980 йилги иш планини тасдиқлади.

ИДЕОЛОГИЯ, ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИНИНГ ЎҚУВИ

ОБЛАСТЬ партия комитети мажлислар залида идеология, партия-хўжалик активи ва область партия комитети аппаратининг «Ривожланган социализм: назария ва практика проблемалари» курси бўйича область семинарининг биринчи машғулоти бўлиб ўтди.

Семинарда Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси иқтисод институтининг сектор мудири, иқтисод фанлари доктори Р. Раззоқов «КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида Ўзбекистон ССРнинг иқтисодий ва социал ривожланиши» деган темада доклад қилди.

Шундан сўнг фалсафа фанлари кандидати Ю. Қаплун «Марксизм-ленинизм ва ҳозирги замон», педагогика фанлари кандидати М. Тўхтахўжаева «Нутқ маданияти» мавзуида лекция ўқидилар.

ҚЎРИҚ ЖАСОРАТИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Новгороднинг Ноқоратупроқ ерлари ўзбек мелиораторлари учун қадрдон бўлиб қолди.

...Улар бу ерда иккинчи қўриқни очмоқдалар. Кейинги беш йил ичида Ўзбекистон вакиллари колхоз ва совхозларга захи қочирилган 16 минг гектар ерни топширдилар. 20 минг гектардан кўпроқ экинзорда маданий-техникавий ишлар ўтказилди. Эндиликда ана шу майдонларнинг ҳаммасига кузги буғдой ва жавдар, картошка ва кўп йиллик ўтлар экилмоқда.

Ноқоратупроқ зона қўриғининг эпопеяси 1975 йилнинг қаҳратон декабрь кунларида бошланган эди. Ўшанда Шимск район марказига Ўзбекистондан одамлар ва техника билан дастлабки эшелон келганди. Шу билан «Тошкент-1» ихтисослаштирилган кўчма механизациялаштирилган колонна коллективига асос солинган эди. Эллигинчи йилларнинг чўлқуварлари каби уларнинг ҳам чодирлари ва кўчма вагончалари бор эди, улар ҳам бутун ишни йўқ жойдан бошлашган эди. Далаларга техника тўппа-тўғри темир йўл платформаларидан келтириларди. Кишилар бу ерга келишлари биланоқ дарҳол уйлар қура бошладилар, дарахтларни қирқиб, ерларни буталардан тозаладилар, ернинг захини қочирадиган дастлабки каналларни қазий бошладилар.

Биринчи ташаббускорларга «Тошкент-1» ихтисослаштирилган кўчма механизациялаштирилган колоннасининг бошлиғи Владислав Мимидиминов бошчилик қилди. У ўтган вақт мобайнида қилинган ишлар билан ҳақли равишда фахрланади. У бир вақтлар ҳувиллаб ётган, эндиликда унумдор экинзорга айлантирилган салкам 6 минг гектар ер билан айниқса фахрланади. Айни вақтда Шимскнинг жанубиғарбий чеккасида Тошкент, Наманган, Чуст деган кўчалар пайдо бўлди. Ҳар қандай вазифани ҳал этишни ўрганиб олган аҳил, меҳнаткаш коллективнинг вужудга келганлиги — кашшофларнинг асосий ютуғидир. Бу коллективга ерларнинг қиёфасини ўзгартираётган тажрибали кишилар аъзо бўлган. Мана, уларнинг баъзилари билан танишинг.

Кўп чўмичли экскаватор машинисти Станислав Рижий механизациялашган колонна ишига бошқалардан кейинроқ қўшилиб, бригадага шундай кишиларни танлаб ола билдики, буларнинг ишчанлиги ҳаммани ҳайратда қолдирди. Ёз кунларининг бирида улар пландаги 360 метр ўрнига 2.200 метр дренаж ётқиздилар. Бригада ана шу рекордни ҳали ҳам сақлаб келмоқда, худди шунингдек социалистик мусобақада ҳам биринчиликни қўлдан бермаяпти. Коллектив беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажарди. «Дала мавсуми — йил бўйи» деган шиор айни шу бригадада юзага келди. Ишчилар механизациялаштирилган колонна мутахассислари ёрдамида «ЭТР-162» роторли экскаваторни қиш фаслида траншеялар қазиш учун мослаштирдилар. Бу экскаватор ярим метргача қалинликда музлаган ерни очади, қолган ишни эса кўп чўмичли экскаватор ниҳоясига етказади. Мелиораторлар совуқ вақтларда пландаги 180 метр ўрнига 300 метр ва ундан ҳам кўпроқ дренаж ётқиза бошладилар.

Виктор Реслер бошлиқ дренажчилар бригадаси ҳам социалистик мусобақада ўрнак кўрсатмоқда. Бу бригада шу йил кўкламдаёқ беш йиллик программани бажарган эди. Механизаторлардан М. Зезюлин, Ю. Матвеев, А. Пономарев, З. Логинов, И. Грозецкий, Ф. Хазимуҳамедов, О. Павлов, М. Нафиков ва бошқалар нормаларини мунтазам суратда ошириб адо этмоқдалар.

Р. Бигиевнинг тақдири қизиқарлидир. Шу катта қурилишнинг вужудга келиши ва юксалишини мана шу тақдир орқали кўздан кечириш мумкин. Р. Бигиев далаларнинг дастлабки гектарларини буталардан тозалаган кишилар орасида эди. Эндиликда эса у механизациялашган колоннанинг энг яхши бульдозерчиси бўлиб, ҳозирдаёқ бир йил ичида мажбуриятдаги 2500 гектар ўрнига 2.700 гектар ерга ишлов берди. Новгород диёри иккинчи юрти бўлиб қолган Бигиев каби кишилар эндиликда «Узновгородводстрой» трестида юзлаб топилади. Ҳозир областда ўзбекистонлик ўн тўртта механизациялаштирилган колонна ва хўжалик ҳисобидаги участка ишлаб турибди. Сольцы, Волот, Парфин ва бошқа район марказларида мелиораторларнинг посёлкалари қад кўтарди. Ҳозир «Ташкентский» ва «Дружба» деган иккита катта сутчилик —сабзавотчилик совхози барпо этилмоқда.

— Биз қилган ишлар Ноқоратупроқ ерларни ўзгартириш катта программасининг бошланиши холос,— дейди трестнинг бош инженери В. Олимжонов.— Ўн минглаб гектар жуда зах ерларни экинзорларга айлантириш, бир қанча катта торфли ботқоқларни саноат қўламида ишлашга ҳозирлаш, мелиораторлар учун барча маданий-маиший муассасалари бўлган посёлкалар қуриш керак бўлади. Бинобарин программани тўла-тўкис уддаламоқ учун бизга янги мелиоратор кадрлар керак. Ўйлаймизки, Ўзбекистон ёшлари комсомолнинг қўриқ жасоратини Ноқоратупроқ зонада давом эттириш тўғрисидаги даъватига лаббай деб жавоб қайтарадилар.

Новгород.

В. ЧЕРНЯЕВ,
ТАСС мухбири.

ОБЛАСТЬ ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Тошкент область журналистлар ташкилотининг ҳисобот-сайлов конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда область журналистлар ташкилоти правлениесининг раиси, «Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори А. И. Исмоилов доклад қилди.

Докладчи ва музокарада қатнашган нотиқлар ҳисобот даврида бажарилган ишлар тўғрисида гапирдилар. Конференцияда КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори ва КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида газета редакциялари, область телевидение ва радиоси журналистлари олдида турган вазифалар баён этилди. Асосий эътибор В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига тайёргарлик тадбирларини кенг ёритишга қаратилди.

Конференцияда Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев, Ўзбекистон журналистлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари, «Совет Ўзбекистони» газетаси редактори М. Қ. Қориев нутқ сўзладилар.

Конференция ижодий ташкилот фаолиятини янада яхшилашга қаратилган қарор қабул қилди.

Область журналистлар ташкилоти раҳбар органларининг янги состави сайланди. А. И. Исмоилов область журналистлар ташкилоти правлениесининг раиси қилиб сайланди.

РАНГ-БАРАНГ НАШРЛАР

БОСМАХОНА директори Турсун Исабоев билан цехларни айланар эканмиз, тезкорлик билан ҳарф тераётган линотип машиналари, тайёр саҳифаларни муқовалаётган агрегатларнинг кўз илғамас даражада тез ишлашини кўриб, беихтиёр хаёл ўтмишга кетади. Ахир яқин ўтмишда олим ва ёзувчилар, шоирларнинг асарлари фақат қўлёзма тариқасида кўпайтирилганлиги ҳаммамизга маълум. Демакки, 5—10 нусхада қўлда кўчирилган бу асарлардан баҳраманд бўладиган кишилар ҳам озгина эди. Эндичи, битта машина бир соатда 10 минглаб нусхада китоб ва газеталар босиб чиқариш қувватига эга. Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича Давлат комитетининг «Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли Янгийўлдаги 2-босмахонанинг ўзида йилига беш миллион нусха китоб ва брошюралар чоп этилмоқда.

— Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида самарадорлик ва сифат бўйича ҳар қачонгидан юксакроқ кўрсаткичларни қўлга киритяпмиз, — деди директор, — бунда асосан шаҳримиздаги илғор саноат корхоналарининг «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» шиори остидаги ташаббусига қўшилганлигимиз қўл келяпти. Мана шу ташаббус бошлангандан буён самарадорлик муттасил ортиб боряпти. Илғор бригадалар ва матбаачилар қолоқ бригадалар ва ишчиларни оталиққа олиб, уларни ҳам ўз сафларига олиб чиқишди. Ҳозир зиммасидаги план ва мажбуриятини бажармаётган биронта бригада ёки ишчи йўқ.

Босмахона коллективи пойтахтимиздаги Ғафур Ғулом номли адабиёт ва санъат нашриёти, «Ёш гвардия», «Ўқитувчи», «Ўзбекистон» нашриётларининг буюртмаларини бажаради. Ана шу нашриётларнинг босмахонага топширган ишлари белгиланган муддатда сифатли қилиб бажарилмоқда. Шунингдек, янгийўллик матбаачилар Янгийўл ва Чиноз районлари газеталарини ҳам кўркам ва сифатли қилиб ўқувчига етказиб беришяпти.

Босмахона коллективи бу йил пахта йиғим-терими кампаниясида ҳам актив иштирок этди. Ҳашарчилар Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози пахтакорларига яқиндан ёрдам бердилар. Улар бу борада зиммага олган вазифани 11 ноябрда муваффақиятли бажариб, эл хирмонига 56 тонна «оқ олтин» тўкишди. Мавсум охиригача эса пландагига қўшимча яна 5 тонна пахта териб бердилар. Бунда печатник Гуля Аҳмедгалиева, ҳарф терувчи Санобар Раҳмонова, комсомол ташкилотининг секретари Роза Ярулина каби илғорларнинг ҳиссаси салмоқли бўлди.

Самарадорлик ва сифат беш йиллигининг тўртинчи йилида матбаатчилар жами 610 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олишган. Ҳозирги кунларда мана шу улкан марра сари тобора яқинлашиб келинмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг тўрт йили плани эса шу йил 7 ноябрда, Улуғ Октябрнинг 62

САФИМИЗДА ҚОЛОҚЛАР БЎЛМАСИН

йиллиги кунида муваффақиятли адо этилди. Цехлар, бригадалар, участкалар коллективлари ўртасида ҳамда шахсий мусобақанинг авж олиши ютуқлар гарови бўляпти. Цехлараро меҳнат беллашувида Клавдия Шаврина бошлиқ бланка цехи, Виссарион Хван бошлиқ ҳарф териш цехи коллективлари олдинда боришяпти. Бу цехларнинг ҳар бир ишчиси ўз зиммасидаги план-топшириқларини зиёдаси билан адо этмоқда.

Корхонада шахсий мусобақа ҳам яхши йўлга қўйилган. Печатник Александр Мальцев айни кунларда 1981 йил ҳисобига меҳнат қиляпти. Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери бўлган бу пешқадам ишчи ёшларнинг меҳрибон мураббийси ҳамдир. III-даража Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери қоғоз кесувчи Анатолий Тимашов, муқовачи Лидия Богданова каби илғорларнинг меҳнат календарида ҳам ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили бошланган.

Босмахонадаги учта цех коллективи «Коммунистик меҳнат коллективи» номини олиш учун курашмоқда. Шунингдек, «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган шарафли номга сазовор бўлиш учун 46 илғор ишчи мусобақалашяпти. Мусобақа илғорлари ҳар кварталда кўчма Қизил байроқ ҳамда пул мукофотлари билан рағбатлантириб бориляпти. Ҳар бир киши ва ҳар бир коллективнинг фидокорона меҳнати туфайли ўнинчи беш йилликнинг тўрт йилида 3 миллион 127 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Шундан 150 минг сўмлиги планга қўшимчадир. Шуниси диққатга сазоворки, ишлаб чиқариш ҳажмининг бутун ўсишига фақат меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилмоқда.

Матбаатчиларнинг ўз касбига сидқидилдан муносабати, ҳар бир иш жойида ўз вазифасини кўнгилдагидек адо этиши туфайли миллионлаб ўқувчилар қўлига етиб борадиган китоб ва брошюралар сифатли тайёрланяпти. Жумладан, бу йил Ҳамид Ғуломнинг «Йиллар, йўллар», Иброҳим Раҳимнинг «Қадриабад одимлар», Абдуқодир Хайитметовнинг «Табаррук излар изидан» китоблари чиройли безак билан нашр қилиниб, ўқувчиларга етказилди.

«Ёш гвардия» нашриётининг буюртмалари бўйича чоп этилаётган китоблар ҳам кўркам ташқи кўриниши билан ўқувчи диққатини жалб этади. Нашриётнинг «Олтин беланчак» сериясида нашр этаётган ёш шоирлар китоблари таҳсинга лойиқдир. Улар орасида Абдулла Шернинг «Атиргул сояси», Минхожиддин Ҳайдарнинг «Нина учида қаср», Усмон Азимовнинг «Холат», Ҳанифа Солихованинг «Кўнгил пиёласи», Амирқул Пўлкановнинг «Булоқ» китоблари ажралиб туради. Шунингдек, Омон Матчоннинг «Ярадор чақмоқ» номли янги мажмуаси нашрининг гўзаллиги билан ҳам киши диққатини жалб этади.

— Йил якунланяпти, барча куч ва имкониятлар йилни муваффақиятли тугаллаш, зиммадаги мажбуриятларни ошириб бажаришга қаратилган, — дейди директор Турсун Исабоев. — Бунинг учун эса ҳар бир кунни зарбдор кун деб эълон қиляпмиз.

Х. ОЛИМЖОНОВ.

ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИГА МУНОСИБ СОВҒА

ҲОЗИРГИ вақтда бутун бепоён мамлакатимизда совет давлати ва коммунистик партиямизнинг асосчиси улуғ доҳий Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб нишонлаш учун қизғин тайёргарлик бормоқда. Ленинча яшаш ва ишлаш меҳнат коллективларининг шиори бўлиб қолди. Бу ватанпарварлик ҳаракатида иштирок этиш ҳар биримиз учун шарафли ва фахрлидир.

Бизнинг бошқармамиз бинокорлари ҳам бу ватанпарварлик ҳаракатига биринчилар қатори қўшилдилар. Ҳар бир участка, ҳар бир бригада коллективлари доҳий Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллик таваллудига муносиб меҳнат совғалари билан келиш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Улар зиммаларига янги, оширилган мажбуриятлар олишяпти. Қатор комплекс бригадалар ана шу муҳим санани икки беш йиллик топшириғини бажариш билан нишонлашга аҳд қилдилар. Бундай бригадаларнинг бирига донгдор бинокор, ўз касби шоншуҳратини муттасил ошириб бораётган, ҳақиқатан ҳам қурувчиликка меҳри тушган Ринат Гайнуллин раҳбарлик қилмоқда. Бу илғор бригада коллективининг меҳнат зафарлари доим баракали бўляпти. Давлат планларини ва зиммага олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажармоқда. Бу соҳада бригада бинокорлари кўпчиликка намуна бўлишяпти. Бирнеча ойдан бери бошқарма бригадалари ўртасидаги социалистик мусобақада пешқадамлик қилишяпти.

Бригада аъзолари бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажаришга аҳд қилган эдилар. Улар 1978 йилнинг бошларидаёқ ўнинчи беш йиллик топшириғини уддалашди. Ўшандан бери ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқдалар. Зарбдорчасига ишлаш, меҳнат интизомига қатъий амал қилиш, ишлаб чиқаришни пухта ташкил этиш, ҳар бир бинокорнинг унумли ва сифатли ишлаши учун қулай шароитларни вужудга келтириш коллектив муваффақиятларининг омили бўлмоқда. Ҳар ойда топшириқ 200 процент ва ундан ҳам ошириб адо этилмоқда.

Бригада кўпчилик аъзоларининг меҳнат кўрсаткичлари янада юксак бўляпти.

ТЕЗ ВА СОЗ

Монтажчи Нурмат Ражабов, пайвандчилардан Юрий Иванов, Митхак Закиев, тунукасоз Александр Заболотин, арматурачи Николай Акиншев каби ўз касби шайдоларининг смена давомидаги иш кўрсаткичлари ўрта ҳисобда 220 процентни ташкил этмоқда.

Бригада пудрати асосида ишлаётган бу пешқадам коллективда объектларни тез ва соз қуриш билан бирга тежамкорликка ҳам алоҳида эътибор бериляпти. Бригадада ҳар бир дона ғишт, ҳар бир килограмм цемент, ҳар бир дона темир-бетон конструкциялари ҳисобда. Уларнинг исроф бўлишига йўл қўйилмайди. Шунинг учун ҳам ҳар бир объект қурилишида анчагина миқдорда бинокорлик материаллари тежаб қолинмоқда. Йил бошидан бери шу йўл билан кўрилган иқтисодий самара 24 минг сўмликдан ошиб кетди.

Бошқармадаги тажрибали бинокор Қодир Одилов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси коллективи ҳам шундай мажбурият асосида ишламоқда. Улар доим графикдан ўзиб меҳнат қилишмоқда. Улуғ доҳий таваллудининг 110 йиллигини ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш билан кутиб олишга аҳд қилдилар. Улар ўз аҳдларининг уддасидан чиқишяпти. Топшириқларни доим ортиғи билан адо этмоқдалар, объектларни графикда белгиланган муддатдан анча жадал қуришяпти. Бригаданинг Ҳикмат Эргашев, Ҳусниддин Қуртвалиев, Николай Бочкарев каби тажрибали бинокорлари коллектив меҳнати зафарларига салмоқли ҳисса қўшишяпти. Уларнинг ҳар бири шу кунларда келгуси беш йиллик ҳисобига ишлашяпти. Бригадада эса ўнинчи беш йилликнинг сўнгги ойлари ҳисобидан қурилиш ишларини амалга оширмоқда.

Бошқарманинг Мирзааҳмад Мадумаров бошчилик қилаётган бригадаси коллективи ҳам юксак социалистик мажбуриятлар олди. Ўз сафига дурадгор, ғишт терувчи, бетончи каби асосий касб эгаларини бирлаштирган бригада составида 11 киши бор. Уларнинг ҳар бири зарбдорчасига меҳнат қилиб, қурилиш ишларини тез ва соз бажришяпти. Шунинг учун ҳам меҳнат кўрсаткичлари доим юксак бўлмоқда.

Бошқармада бу илғор бригадаларнинг ташаббуси кенг ёйиляпти. Барча бригадалар ҳам улуғ доҳий таваллуди шарафига оширилган мажбуриятлар олиб ишлаяпти.

Т. ОТАХОНОВ,
159-қурилиш тресги 9-бошқармаси бинокори.

ТОШКЕНТДАГИ енгил металл конструкциялари заводининг коллективи ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилини меҳнатда юксак кўрсаткичларни қўлга киритган ҳолда якунламоқда. Корхонада цехлар, бригадалар ва участкалар ўртасида социалистик мусобақанинг кенг авж олдирилиши ойлик ва квартал планларининг муддатидан илгари бажарилишига олиб келмоқда. Заводда илғор ишчилар ўртасида меҳнат беллашуви тобора қизимоқда. Пармаловчи Гулноз Мирсаянова ана шу мусобақанинг олдинги сафида бораётганлардан бири. Унинг меҳнат календарида 1981 йил бошланди. Бу зарбдор ишчи доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигигача ўн биринчи беш йилликнинг бир ярим йиллик топшириғини бажариш мажбуриятини олиб ишламоқда.

В. Сироткин фотоси.

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ИШОНЧНИ ОҚЛАБ

Муқаддас колхоз правлениесига кириб келганида раиснинг хонасида беш олти киши ниманидир муҳокама қилишарди.

— Салом, келинг Муқаддасхон, соғлигингиз яхшими, — раис шундай деб ҳол-аҳвол сўрашар экан, унга ўтиришга таклиф этди.

— Раҳмат, ўзингиз чарчамай юрибсизми? — деб аёлларга хос тортинибгина сўрашиб, «раис нимага чақирди экан», — деган ўй билан Муҳиддин акага савол назари билан қаради.

— Биз ҳозир сиз тўғрингизда гаплашиб ўтирган эдик. Муқаддасхон ҳамма томонини ўйлаб кўрдик. Сизда одамлар билан ишлаш тажрибаси ҳам, билим ҳам бор. Қолаверса, механизаторсиз. 7-бригада ўзингизга маълум, ўтган йили планини бажара олмай қолди. Йўқ демасангиз, правление ва партия комитети сизни шу бригадага бошлиқ қилишга тавсия этяпти. Биламиз, сизнинг — ғайрат шижоатингиз, қишлоқ хўжалиги соҳасидаги билим ва тажрибангиз бу ишни муваффақиятли бажаришингизга гаров бўла олади.

— Мен нима ҳам дердим. Ишончни оқлашга ҳаракат қиламан.

Муқаддас бор билим ва тажрибасини ишга солиб, ҳар бир кишининг қалбига йўл топишга ҳаракат қилди. У ишни бригадага бириктилган майдоннинг технологик картасини синчиклаб ўрганишдан бошлади.

Мавжуд 70 гектар майдон сифатли қилиб шудгор қилинди, ҳар гектар ерга керагича маҳаллий ва минерал ўғит солинди. Экиш қисқа муддатда сифатли тугалланди. Тез кунда кўм-кўк ниҳоллар беқасамдек бўлиб майдонларга ҳусн берди.

Бригада сардори далада ишлаётганларга зарур маданий-маиший шароитни яратиб беришга алоҳида эътибор берди. Дала шийпонини шинам қилиб безатиб, колхозчиларнинг ҳордиқ чиқарадиган оромгоҳига айлантириш учун астойдил ҳаракат қилди. Шийпон унумли ишлашга даъват этувчи шиорлар ва плакатлар билан безалди. Холодильник, радиоприёмник, телевизор, шахмат-шашка ҳаммаси муҳайё қилинди.

Бригада аъзолари орасида социалистик мусобақа ташкил этилиб, мунтазам равишда якунланди, илғорлар рағбатлантирилиб, қолоқлар эса ошкора танқид қилинди.

Май ойининг ўрталарида бригаданинг 6 гектарлик майдонидаги ғўза ниҳолларини шаррос қуйган сел ер билан яксон қилиб кетди. Муқаддас саросимага тушмади. Тез бузиб қайта экилди.

Бригада аъзолари аҳиллик билан меҳнат қилишиб, ортда қолган ғўзаларга кўпроқ ишлов беришди. Шоналар гулга, гуллар кўсакларга айланди. Ҳамма майдонлардаги ғўзалар машинабоп қилиб ўстирилди. Дефолиация сифатли ўтказилди.

Теримга пухта тайёргарлик кўрилди. Йил бўйи қилинган ҳалол меҳнат ўз самарасини кўрсатди. Муқаддас Холиқова бошлиқ бригада колхозда биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекди.

Муқаддас Холиқовадан ютуқлар тўғрисида сўрасангиз у камтарлик билан:

— Агар бригадамиз аъзолари аҳил бўлиб ишламаганда, бу ютуққа эриша олмас эдик, — дейди.

Ҳа, ўтган йили қолоқ ҳисобланган бригада бу йил гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтарди. Колхоздагина эмас, районда ҳам илғорлар сафидан ўрин олишда бригада пахтакорларидан К. Исоқулов, К. Икромов, М. Бекжонова, Т. Пармонова, Ш. Рихсибоевларнинг муносиб ҳиссалари бор.

Бригада аъзолари келаси йил ҳосили учун тайёргарликни бошлаб юборишди. Ерларнинг бир қисми шудгорлаб бўлинди.

Муқаддас Холиқова бошлиқ бригада аъзоларининг режалари катта. Улар ана шу режаларни пухта амалга ошириш учун курашишмоқда.

М. ХЎЖАЕВА.
Урта Чирчиқ район Свердлов номли колхоз.

ОКТЯБРЬ 50 йиллиги номли «Узавторемонт» бирлашмасининг Тошкентдаги 8-экспериментал ремонт заводи коллективи ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилини зарбдор суръат билан якунламоқда. Суратда: заводнинг коммунистик меҳнат зарбдорлари слесарь Ҳайриниса Исматова, токарь Георгий Исаков, мастер Қодир Холматов.

И. Глауберзон фотоси.

КЎКАЛАМЗОРЛАР КЎПАЯДИ

Областимиз шаҳар ва қишлоқлари йилдан йилга обод бўлиб бормоқда. Ўтган ўн бир ой ичида кўкаламзорлаштириш, санитария ишларини яхшилаш, янги хиёбонлар, гулзорлар барпо этиш тадбирларига маҳаллий советлар 2 миллион 300 минг сўм сарфладилар. Корхоналар, ташкилотлар, қўшган ҳисса билан биргаликда бу кўрсаткич 5,5 миллион сўмга етди.

Йўллар ва йўлкаларга асфальт ётқизиш, кўприкларни тартибга келтириш, реконструкция қилиш, сув тармоқларининг қирғоқларини сайқаллаш, кўчаларга ёритгичлар ўрнатиш бўйича катта ҳажмдаги ишлар бажарилди.

Шаҳар ва посёлкаларни тобора кўркамлаштириб бориш халқ депутатлари маҳаллий советлари ижроия комитетлари, доимий комиссиялар депутатлар эътиборида бўлмоқда.

Шу йилнинг биринчи ва учинчи квартали якунига кўра ободонлаштириш ҳамда санитария ишларини яхшилаш бўйича мусобақа ғолиблари деб ҳисобланган Бекобод ва Ангрен шаҳарлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Узсовпрофнинг кўчма Қизил байроғи билан мукофотландилар. Калинин, Бекобод ва Пискент районлари эса Ўзбекистон КП Тошкент область комитети, область ижроия комитети, Облсовпрофнинг кўчма Қизил байроғи билан тақдирландилар. Лекин Оҳангарон ва Ғалаба районлари бу борада етарли даражада ишламаяптилар.

Тошкент область партия комитети ҳамда область ижроия комитети «1979 йилнинг кузида ва 1980 йилнинг баҳорида ўрмонлар ҳамда боғлар барпо этиш ойлиги ўтказиш тўғрисида» қарорлар қабул қилдилар. Кўзда турли кўчатлар, ток кўчатлари, тут ниҳоллари, ўрмонзорлар манзарали дарахт кўчатлари ўтказиш мўлжалланиб, 6371 минг туп ана шундай ниҳоллар ўтқазилди.

Шаҳар ва район ижроия комитетлари корхоналар, хўжаликлар, ўқув юртлари, уй бошқармалари, маҳалла комитетларига бу вазифани ўз вақтида ўтказиб олиш бўйича топшириқлар беришлари керак эди. Ана шу ишлар маълум даражада яхши адо этилмоқда.

Академик Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси, ўрмон хўжаликлари ҳамда кўкаламзорлаштириш хўжаликлари мевали ва манзарали дарахтлар ниҳолларини ҳамда яшил тўсиқларни, кўп йиллик гул кўчатларини тайёрлаб бердилар. Ҳар бир ташкилот истаган миқдорда уларни сотиб олиши ва ўз территориясини ободонлаштириши мумкин. Жой-жойларда ниҳоллар ўтқазиш ишларини янада жадаллаштириш бўйича конкрет тадбирлар белгиланиши керак.

М. ТОШМАТОВ,
Тошкент область коммунал хўжалик бошқармаси ободонлаштириш бўлимининг бошлиғи.

ХУШХАБАРЛАР

УЙ ТУЙЛАРИ

ЯНГИ йил арафасида кўплаб шаҳарликлар уй тўйлари ўтказадилар. Пойтахтдаги Хуршид ва Ленин проспектида бири-бири билан қўшилиб кетган учта 9 қаватли турар-жой биноси қуриб битказилди. Бу биноларга бир йўла 126 оила кўчиб ўтади. Унинг биринчи қаватида эса Киров район Марказий омонат кассаси жойлашади.

Бу алоҳида архитектура кўринишига эга бўлган муҳташам биноларни 2-уйсозлик комбинатининг қурувчилари бунёд этиб, уни 25-қурилиш бошқармаси ишчилари пардоздан чиқаришяпти.

Энгельс кўчасида ҳам 32 квартирали бинони пардозчилар қўлдан чиқаришмоқда. «Олмазор» турар жой массивида қурилган 126 квартирали турар жой биносида ҳам сайқаллаш ишлари олиб боришяпти.

«АЛИФБЕ» БАЙРАМИ

КИРОВ районидаги 70-мактабда анъанавий Алифбе байрами тантанали суратда бўлиб ўтди. Бу ерга ўқувчиларнинг ота-оналари, меҳнат ва уруш ветеранлари меҳмон бўлиб келишди.

Кечаги халқ маорифи аълочиси Ш. Расулова очиб, 1-синф ўқувчиларини алифбени ўқиб бўлганликлари билан табриклади. Мактабда 100 дан ортиқ кичкинтой биринчи синфда тарбияланади. Саҳнада ана шу ўқувчилардан ташкил топган Алифбе ўзи пайдо бўлди. Залда қарсаклар янграли. Кетма-кет ҳарфлар тилга кириб, алфавит ташкил топди.

Кеча сўнгида ўқувчилар ёд олган шеърларини декламация қилдилар.

ТАБАРРУК АЯ

ТОШКЕНТ районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг Куйбишев номли участкасида Маҳбуба Каримова деган табаррук ая истиқомат қилади. У яқинда ўзининг 106 ёшини нишонлади. Табаррук ая колхоз тузилишининг ветеранларидан ҳисобланади. У 40 йилдан ошиқ колхоз далаларида самарали меҳнат қилган. Аянинг беш фарзанди 35 набираси, 93 эвараси, 18 та чевараси бор. Пиру-бадавлат онахон жуда тетик. шодухуррамлик билан ҳаёт кечирмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

ҚАРИЯЛАР МАМНУН

МАҲАЛЛА клуби дид билан безатилган. Деворларда ҳозирги кун чақириқлари акс этиб турган алвон шиорлар ва плакатлар унга алоҳида файз киритиб юборган. Чойхоначи Раҳим аканинг қўли-қўлига тегмайди. Бугун клуб ҳар кунгидан гавжум...

Бир вақтлар бир пиёла чой устида гурунглашиб, кундалик юмушлардан бироз бўлса-да, ҳоли бўлиш ниятида бу масканга йўл оладиган маҳалладошлар, эндиликда ундаги ўзгаришларни алоҳида мамнуният билан қайд этмоқдалар. Дарҳақиқат, кенг маънода тарбия ўчоғига айланган маҳалла клубида олиб борилаётган ишлар анча диққатга сазовордир. Бу ерда биргина шу йилнинг ўзида бир қатор қизиқарли лекция ва суҳбатлар ўтказилиши бунга ёрқин мисол бўла олади.

Айниқса, маҳалладошлар дидига мос тушган мажлислардан бири КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорини ўрганишга бағишланган йиғилиш бўлди. Шундан кейин ўтказилган лекция ва суҳбатлар ҳам идеология соҳасида қабул қилинган қарордан келиб чиқадиган хулосаларга, шунингдек, «Известия» газетасининг «Турар жойларда» ҳамда «Қонунни ўрганайлик ва ҳурмат қилайлик» сарлавҳалари остида босилган катта материалларини омма онгига етказиш ва уларни атрофлича ўрганишга бағишланди.

Киров район партия комитети Тошкент шаҳар Тельман номли маҳалла комитетининг омма ўртасида олиб бораётган тадбирларини муносиб баҳолаб, кенг маъқуллагандан кейин, бу ердаги ишлар янада жонланиб кетди. Ҳар ойда икки маротаба қизиқарли лекция ва суҳбатлар уюштириб турилиши, бу суҳбатларда маҳалла активлари билан бирга кўплаб эътиборли олимлар, малакали лекторларнинг иштирок этиши, намунали ишлардан бири бўлди.

Чунончи, маҳалла клубида бўлиб ўтган бир қатор лекциялар ҳуқуқ тартиботга оид ишларни кучайтиришга, ичкиликбозлик, безорилик, жамоат тартибини бузиш, ўтмишнинг ярамас сарқитларини йўқотиш учун муросасиз кураш олиб бориш хусусида бўлса, айримлари ғоявий-тарбиявий ишда меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялаш, янгича урф-одатларни ҳаётга жорий эта боришдек, долзарб масалаларга бағишланди.

Суҳбат ва лекцияларда фақат маҳалла аҳли иштирок этиб қолмай, балки маҳаллага яқин ўрта мактабнинг 9—10-синф ўқувчилари ҳам баҳраманд бўла бошладилар.

Яқинда маҳалла аҳли яна, ҳар галгидек клубга йиғилди. Бу сафар доимо кўзга кенг бўлиб кўринадиган клуб, деярлик одамларни сиғдира олмади. Олд қаторларда маҳалланинг бир қанча эътиборли отахон ва онахонлари ўтиришибди. Уларнинг юзида табассум, чеҳраларида байрамона кайфият.

Маълумки, анчадан бери Иттифоқимизда СССР гражданларининг эски нусхадаги паспортларини янгисига алмаштиришдек масъулиятли иш қизғин давом этмоқда,— дейди маҳалла комитетининг раиси Тошпўлат ака Усмонов, мажлис аҳлига қарата. — Бугун бу ерда йиғилишимиздан мақсад маҳалланинг энг кекса гражданларига, уруш ветеранлари ва биринчи маротаба паспорт олаётган айрим ўғил-қизларимиздан, жами 90 кишига, уларни овора қилмай, шу ернинг ўзида алвон рангга бурканган, Совет герби порлаб турган янги нусхадаги паспортни тантанали суратда эгаларига топширишдир.

Йиғилишда иштирок этаётган Киров район ички ишлар бўлими паспорт бўлимининг бошлиғи милиция подполковниги Ф. Сулаймонов Тельман номли маҳалла активининг ушбу ташаббусини маъқуллаб, паспорт алмаштиришдек, масъулиятли ишда актив ёрдам кўрсатиб, ана шундай намунали иш олиб бораётганлари учун маҳалла активидан беҳад мамнунлигини изҳор этди ва бирма-бир паспортларни ўз эгалларига тантанали топширди.

Биринчи бўлиб паспортни олганлар орасида Шоқосим-ота, Яхё-ота, Рахмат-ота ва онахонлардан Салломат она, Собира опа, Роҳат опалар Улуғ Ватан урушининг инвалидлари ва қатнашчиларидан Савари Петросов, Сайфиддин Иброҳимов, Мирсоат Шомуродовлар шунингдек, биринчи маротаба паспорт олаётган ёшлар ҳам бор эди.

Шу куни отахонлар, онахонлар, уруш ветеранлари Совет герби ярқираб турган, Совет граждани деган улуғвор сўзлар ёзилган бу янги паспортни қўлга олар эканлар, қарилик гаштини суриб, муносиб дам олишни таъмин этган, ер юзида тинчлик бўлсин деб доимо халқ ташвиши йўлида курашаётган, бутун эл-юртга хушчақчақ ҳаёт бахш этган Ленин партияси ва Совет ҳукуматига, унинг доно йўлбошчиси бўлган Л. И. Брежневга чин юракдан миннатдорчилик изҳор этдилар ва бу янги паспортни ҳамиша ардоқлаб, кўз қорачиғидек сақлашга сўз бердилар.

Мароқли ўтган кечага маҳалладош санъаткорлар ҳам алоҳида файз киритдилар. Ўзбек Давлат филармониясининг солисти Матниёз Юсупов ва унинг ҳамкасблари ижросида янграган шўх, дилрабо қўшиқлар анчагача клубга йиғилганларга ҳузур бахш этди...

Тантанали мажлис тугаб, одамлар уй-уйларига тарқашаётганда атроф қуюқ қоронғулик билан бурканган эди. Ҳар галгидек маҳалла аҳли зарур масалалар кўрилиб, тезда мажлисни ўтказиб чиқамиз, деган ўй билан клубга йиғилган бўлсаларда, лекин ўзлари сезмаган ҳолда бу сафарги йиғилиш ўзгача ўтганини ҳис қилишди. Дарҳақиқат, кеча анча мароқли ташкил этилган эди. Буни ўзаро гурунглашиб, қайтаётган маҳалладошлар чеҳрасидан балқиб турган табассумдан ҳам сезиб олиш қийин эмасди.

М. МИРАЛИЕВ.

Ёш сут соғувчи Гулсара Эшбоева Бекобод районидаги «Победа» колхози сут-товар фермаси чорвадорлари ўртасидаги социалистик мусобақа пешқадамлари сафида боряпти. Комсомол қиз бу йил ўзига бириктирилган 17 бош сигирнинг ҳар биридан 3300 литрдан сут соғиб олиш учун курашмоқда. Суратда: илғор сут соғувчи Г. Эшбоева.

М. Қорабеков фотоси.

ШУДГОР ОРАЛАБ

Яқин-яқиндагина «зангори кема»лар гулдуроси, теримчи қизларнинг қувноқ ялласи янграган далаларда бугун ўзгача манзара. Қудратли ҳайдов тракторлари ўткир плугларини ялтиратганча ер бағрини тилиб шудгор қилмоқда. Ўрта бўйли, кенг яғринли йигит шудгорда уёқдан-буёққа юриб баҳра олаяпти. Ана ерга энгашди. Бир сиқим тупроқ олиб уқалади, ҳидлаб кўрди. Димоғига болаликдан қадрдон бўлиб қолган ҳид уфурди.

Ҳар йил шудгорлаш пайтида деҳқоннинг қалби янги орзу-умидларга тўлиб-тошади. Айниқса, момо-ер қиш уйқусига, навбатдаги мўл ҳосилни бунёд этиш олдидан «ҳордиқ» олиш учун ҳозирланаётган шу кунларда бу янада завқли туюлади кишига.

«Ҳорма, момо-ерим, бебаҳо хазинам. Сени эъзозлаган, сенга ихлос қўйганларнинг бахти кулади, нони бутун бўлади». Ҳотам ака шудгор кезар экан, шу ўйларни ҳаёлидан ўтказди. Керза этиклари ерга чуқур ботиб бораётгани, тупроқнинг донадорлиги қалбини ифтихор туйғуларига тўлдиради, меҳнатга бўлган иштиёқи янада ошади.

Ҳотам Шодиев йигирма йилдирки пахтазор оралайди. У бу йиллар мобайнида оддий колхозчиликдан, бригадирлик даражасига кўтарилди. Ҳар қандай қийинчиликларга бардош берди. У бошлиқ бригадада алмашлаб экишга тўлиқ риоя қилинганлиги, ерларни йириклаштиришга алоҳида аҳамият берилганлиги туфайли ҳосилдорлик жиҳатидан колхозда биринчи ўринга чиқиб олдилар.

— Она еримиз саҳий, у инсондан ўз неъматларини аямайди — дейди бригадир. — Фақат ернинг тилини тушуниш, қалбига қулоқ сола билиш керак. У ҳам овқат ейди, сув ичади, нафас олади. Овқати — маҳаллий ва минерал ўғит, түйгунча ошатиш керак. Кузда эса чуқур ва сифатли шудгорлаш даркор, токи қиши билан қор ва ёмғирни шимиб ҳамирдек кўпчисин. Ана шунда у тўйиб нафас олади. Сўнг сиз нима эксангиз шуни ўрасиз. Омборингиз донга, хирмонингиз «оқ олтин»га тўлади.

Ҳотам ака етти ўлчаб бир кесадиган йигитлардан. Деҳқончилик рисоласини пухта ўзлаштирган. Ўзи ҳам девкор. Кеч кузда ҳам, қишда ҳам дала кезгани-кезган. Баҳор билан ёзда-ку маълум. Қуш тин олса оладики, бригадир тиним билмайди. Ахир, пахтанинг меҳнати осон эмас. Чигитни экиб қўйиш билан иш битмайди. Уни бир текис ундириб олиш, ишловини кечиктирмай ўтказиш, ғўзани толиқтирмаслик, ҳашаротга едирмаслик... Буларнинг ҳаммаси бир олам меҳнат-ку! Устига-устак сел, шамол, сув танқислиги... Фақат ерни севганларгина, унга сидқидилдан меҳр қўйганларгина бунга бардош бера олади, қийинчиликларни тез енгади. Эл-юртга зарур бўлган хом ашё — «оқ олтин» етиштираётганлигидан завқланади. Ҳотам ака ҳам ҳар гал шудгор оралар экан, қалбида завқ-шавқ учқунланади, орзулари қанотланади.

Ҳотам ака бригада аъзоларига суянади, улар билан бамаслаҳат иш тутади. Бригадада

Л А В Ҳ А

ишнинг кўзини, ернинг тилини биладиган омилкор деҳқонлар кўп. Нўъмон Турдибоев, Ғулом Бегмонов, Йўлдош Ҳамроев, Тўхтамурод Хайтанов, Қодир Ғофуров, Жуман Соиповлар шулар жумласига киради. Улар ҳосил тақдири учун доимо қайғуришади.

Баҳорда ариқ атрофлари, ерларнинг четлари, уватлар, ортиқча суғориш тармоқларини экинзорга қўшиб кенгайтириш, алмашлаб экишни тўғри йўлга қўйиш ҳақида гап бўлди.

— Ер тўймагунча, эл тўймайди, — деди тажрибали сувчи Қодир Ғофуров. — Кузда шудгорлаш олдидан 12 тонна гўнг, 500 килограмм фосфор солганимиз яхши бўлди. Ер толиқмади, кўсак яхши етилиб, мўл ҳосил тўпланди.

Бригадир бу гапларга сезгирлик билан қулоқ тутди. Ўзича мулоҳаза қилиб кўрди, сўнг касбдошларининг фикрига қўшилди.

Бу йил юқори ҳосил етиштириш учун кураш эрта баҳордан бошланди. Майда карталар кенгайтирилиб, экин майдони 200 гектарга етказилди. Ўғитларга тўлдирилган бўрсилдоқ тупроқ бағрига қадалган чигитни дуркун ўстириб берди. Аммо, об-ҳавонинг инжиқ келиши натижасида кўпгина карталарга қайта чигит қадашга тўғри келди. Аҳил коллектив ҳар туп ниҳол устида эртаю-кеч парвона бўлди. Ғўза сув деса сув, ўғит деса ўғит беришди. Натижада мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилди.

Пахта йиғим-теримига ҳозирлик кўрилаётган палладе бригада аъзолари она-Ватанга 1000 тонна «оқ олтин» тортиқ этиш ташаббуси билан чиқдилар. Бу ташаббус район партия комитети томонидан қизғин маъқулланди. Йиғимни уюшқоқлик билан ўтказган аҳил коллективнинг натижаси чакки бўлмади. Ҳар гектар майдондан қарийб 50 центнердан хирмон кўтарилди. Ғулом Бегмонов, Йўлдош Ҳамроев ва Тўхтамурод Хайтановлар ўз агрегатлари билан 100-150 тоннадан дурдона териб беришга эришдилар.

...Трактор судраб бораётган плуг бўрсилдоқ ер бағрини бир текис ағдариб кетяпти. Саҳий ер қиш уйқусида «ҳордиқ» чиқаришга ҳозирлик кўрмоқда. Ҳотам Шодиевнинг тракторчи ишидан мамнун эканлиги шундоққина юз-кўзидан сезилиб турибди.

— Ғулом азамат йигит, — лаблари пичирлади бригадирнинг. — Ўз касбининг устаси. У шудгор қилган майдонларда экин бир текис сув ичади. Шериклари Қодир Ғофуров, Тўхтамурод Хайтановлар маҳаллий ўғит билан ерни тўйдириб боришаётгани ҳам яхши. Ҳа, пойдевор бошидан мустаҳкам бўлгани маъқул. Бу шудгор — келгуси йил 55 центнерлик марра учун биринчи пойдевор!

* * *

Яқинда биз Ўрта Чирчиқ районидаги Акмал Икромов номли колхозда бўлдик. Колхоз раиси Ўктам Азаматов билан суҳбатлашдик.

— Ҳотам Шодиев бошчилик қилаётган 1-бригада колхозимиз фахри ҳисобланади, — деди раис. — Улар бу йилдек оғир, мураккаб мавсумда янги ташаббус билан чиқиб, бу ташаббусга тўлиқ амал қилдилар. Қандини урсин азаматлар! Унинг изидан бораётган Қаршибой Илёсбеков, Ўсканбой Усмонов, Асқарали Ўсаров, Пардабой Суттибоев ўртоқлар бошлиқ бригадалар заршунослари ҳам ҳосилдорликни гектар бошига 40-45 центнерга етказдилар. Ана шулар шарофати туфайли колхозимиз бу йил давлатга 3800 тонна «оқ олтин» топшириб, мажбуриятни шараф билан бажарди. Биз бу бригадаларнинг илғор тажрибасига суяниб, ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида ялпи хирмонни 4 минг тоннага етказишни кўзлаяпмиз.

Дарҳақиқат, шундай. Колхозчилар КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг ноябрь Пленумида сўзлаган ёркин ва сермазмун нутқида ҳамда тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг ўнинчи сессияси материалларида кўрсатилган йўл-йўриқларни ўзларининг иш программалари деб билиб келгуси йил мўл ҳосили учун курашни қизғин олиб бормоқдалар.

А. ФОЗИЛОВ.

МЎЛ УЗУМ ҲОСИЛИ ЕТИШТИРИШ ОМИЛЛАРИ

Мутахассис маслаҳати

Узумнинг эрта, ўрта ва кеч пишар навларидан областимизда денгиз сатҳидан 200—300 метрдан 1000—1200 метргача баландликдаги қуёш нури яхши иситадиган, тупроғи унумдор, йил мобайнида ҳаводан тушадиган нам миқдори 500 миллиметрдан кам бўлмаган ерларда яхши ҳосил олиш мумкин. Денгиз сатҳидан қанчалик баландликка кўтарилган сари йил давомида ҳаводан тушадиган нам миқдори ҳам кўпайиб, самарали иссиқлик миқдори аксинча камая боради. Шунинг учун денгиз сатҳидан анча баланд бўлган жойларда узумнинг эрта ва ўрта муддатларда пишадиган навларини танлаб экишга тўғри келади.

Тошкент областида Бўстонлиқ ва Паркент зоналарида токзорлар барпо қилинадиган ерлар жуда кўп. Кейинги йилларда илмий текширишлар ва экспедициялар ўтказиш натижасида токзор ва мевазорлар барпо қилиш учун бир неча минг гектар лалмикор ерлар аниқланди ва бу зоналарда ширин-шакар шифобахш узум навларини экиш ишига киришилди.

Эрта пишар узум навлари ҳосилининг тўлиқ пишиб етилиши учун самарали иссиқлик 2200—2300 градусни ташкил қилганда ток навдалари яхши ўсади ва узум ғужумларида 16—18 процент қанд тўпланади, ўрта пишар ва кечки (Пушти, Тойфи, Нимранг, Октябрский) узум навларини пишиб етилиши учун самарали йиғинди иссиқлик миқдори 3200—3400 градусни ташкил қилиши керак. Тошкент областининг текисликка жойлашган деярли ҳамма районларида самарали йиғинди иссиқлик миқдори 4000—4500 градус бўлади.

Тошкент областининг денгиз сатҳидан 600—900 метргача бўлган баландликда жойлашган тоғли ерларда узум ҳосилини тўлиқ пишиб етилиши, ғужумларда 18—25 процентгача шифобахш қанд моддасини йиғилиши, бир йиллик новдаларнинг эркин ўсиб, мавсумда бемалол 3—4 метр ҳаттоки, ундан ҳам узунроқ бўлиши ва уларни чиниқиб етилиши учун самарали иссиқлик тўлиқ етарлидир. Тошкент областининг кўпчилик ерларида кўпроқ бўз ва ботқоқ-ўтлоқ, жигарранг каби тупроқлар тарқалган бўлиб, бу тупроқларнинг ҳайдов қатламида ўсимликка зарур бўлган гумус миқдори 0,6—3 процентгача, азот, фосфор ва калий озиқа моддалар оз миқдорда мавжуд. Бундай тупроқли майдонларда ток нормал ўсиши ва мўл ҳосил беришлиги учун албатта ерга ҳар йили қўшимча ўғит солиб туриш зарур. Янги токзорлар ер плантаж плуги билан 50—60 см. чуқурликда ҳайдалган, етарли органик ва минерал ўғитлар солинган бўлса, 2—3 йилгача уни қатор орасига эртаги картошка, помидор, карам ва шунга ўхшаш экинлар экиш мумкин. Бунда ёш токлар экинларни озиқлантириш учун ерга солинган органик ва минерал ўғитлардан фойдаланади. Ёш ток кўчатларининг ғовлаб кетмаслиги учун 2—3 йил давомида уларни бошқа озиқлантирмаса ҳам бўлади. Ҳосилга тўлиқ кирганда албатта токзорларга органик ва минерал ўғитлар солиниши лозим.

Ёз даврида 3—4 марта ва декабрь-февраль ойи ичида эса 1—2 марта қовус суви билан мириқтириб суғорилади. Қовус суви бериш ер ости суви 1—1,5 метрдан паст жойлашган ерларда ўтказилади. Яхоб суви токзор қатор ораси ҳайдалган ерларда 20—100 сантиметр ва ундан ҳам чуқурроқ қатламларга сингади. Қовус суви куз фаслида ҳар гектар майдонга солиниши лозим бўлган 6—8 тонна органик, 90—100 килограмм фосфор, 40—50 килограмм соф калий ўғитларининг бир қисмини эриб ток илдизлари жойлашган қатламларга етиб боришига ҳам яхши ёрдам беради.

Тоғли зоналарда ҳам токзорларга органик ва минерал ўғитларини кузда бериш ижобий натижалар беради. Бу даврда органо-минерал ўғитлар ерга солинса, улар ҳаводан куз ва қиш даврида тушган нам билан ток илдизи жойлашган ер қаватларига тушади. Куз ва қиш даврида илдиз қатламларида етарли нам ва озиқа моддалар тўпланса, баҳорда кунларнинг исиши билан ток новдаларидаги куртакларнинг ёппасига бир текисда бўртиши, келгусида новдаларнинг сархил бўлиб етилиши, уларда узум бошларини катта, серқанд, рангдор бўлиб пишишига қулай имконият яратилади.

Тупроқ қатламларида етарли миқдорда азот, фосфор, калий ва гумус бўлмаса токнинг ўсиши ва ҳосил бериши камаяди. Шунинг учун ҳар зонанинг тупроқ ва иқлим шароитига қараб ҳосилга кирган токзорларнинг гектарига йил давомида камида 6—8 тонна органик ўғит 120 килограмм соф азот, 90 килограмм соф фосфор, 40—50 килограмм соф калий ўғитидан ва 4—6 килограммдан микро ўғитлардан солиш тавсия этилади. Озиқлантиришни ер шудгор қилишда ва ёзда суғориш билан боғлаб олиб бориш керак.

Кўп йиллик илмий-тадқиқот ишлар олиб бориш натижасида шу нарса аниқландики, ҳар гектардан 200—300 центнерга етказиб узум ҳосили олиш учун ток туплари бу ҳосилни барпо этиш, новда, илдиз ва баргларни нормал ўсишини таъминлаш учун ер қатламидан 89—102 килограмм азот, 38—36 килограмм соф фосфор ва 190—223 килограмм калий олади.

Ер қатламларида озуқа моддалар ва намнинг етарли бўлишлигини тўлиқ таъминлаш чораларини куз ва қиш фаслларида кўриб қўйиш зарур. Эрта баҳорда токзорлар барпо қилиш учун ерларни кузда ва ҳаво яхши бўлганда қиш ойларида тайёрлаб қўйиш керак. Шундай қилинганда бу майдонлардаги бегона ўтлар уруғлари йўқолади, ер қатламларида кўпгина нам тўпланади ва кўчат экиш учун ер эрта етилади. Ер плантаж плуги ёрдамида ҳайдалса, эрта баҳорда экилган бир йиллик кўчатлар барвақт кўкаради ва яхши, йирик барглар пайдо қилади. Айниқса лалмикор ерларда кузда ёки эрта баҳорда кўчат экиш энг яхши муддат ҳисобланади. Чунки лалмикор ерларда кўчатларнинг кўкариши ва сархил новда бериши ер қатламларида тўпланган нам миқдорига боғлиқдир. Умуман Тошкент областининг тоғли районларида ток ва мева кўчатларини кузда экилганда яхши кўкариши аниқланган.

Суғориладиган ерларда ток кўчатлари баҳорда кечроқ экилса жилдиратиб сув бериш керак. Шу билан бирга кўчатнинг новдаларида битта ёки иккита куртак қолдириб, ерга тақаб ток қайчиси билан кесиш лозим. Новдачалар устига нам тупроқ, тупроқ устида қатқалоқ пайдо бўлмаслиги учун чириган гўнг ёки дарахт қипиғидан ташланса, куртаклардан ўсиб чиқаётган ёш новдалар очиқ ҳаво шароитига тезликда мослашади.

— Кўп йиллик кузатишлар натижасида шу нарса аниқландики, лалмикор суғориладиган зоналарда стандарт талабига тўлиқ жавоб берадиган, яхши илдиз отган 2—3 та новдалари бўлган бир йиллик ток кўчатларини экиш маъқулдир. Бу ток кўчатлари илдизларининг узунлиги 30—40 сантиметрни ташкил қилган бўлиб уларнинг сони 6—10 тагача бўлиши керак.

Маълумки, бир йиллик ток кўчатида 3 хил илдиз: илдиз бўғизига яқин жойлашган илдизчалар, ўрта илдизлар ва товон илдизлар бўлади. Товон илдиз ток қаламчасининг энг пастки қисмидаги куртакдан ўсиб чиққан, бақувват бўлади. Ундан бир ёки икки бўғим тепада ўртача ва ер юзасига яқин жойлашган ерга шудринг терувчи илдизлар жойлашган бўлади. Кўчатлар экилгандан кейин, уларнинг яхши тутиб кетишида ва келгусида ҳосилдор токларни озуқа моддалар ва нам билан таъминлашда кўпроқ товон илдизлар катта роль ўйнайди. Ўрта қисмда жойлашган илдизлар эса тупроқ қатламининг жуда ҳам чуқур бўлмаган қаватларидан озиқа ва намдан фойдаланишга ёрдам беради. Кўчатнинг юқори қисмидаги шудрингтерар майда илдизчалари эса ер юзасига яқин жойлашган қатламлардаги намдан фойдаланиб ўсади. Улар ток тупини ер юзасида нам етарли бўлганда қисман нам ва озиқа билан таъминлайди, холос. Лекин ер юзасида нам камайиб кетса майда илдизлар қуриб қолади. Кўриниб турибдики, токнинг, биринчи навбатда товон ва ундан кейин ўртача илдизларини яхши ривожлантиришга замин тайёрлашни кўчатларни экишдан бошлаш лозим. Ток илдизининг яхши ўсиб, ер қатламларини тўлиқроқ қамраб олиши ер чуқур қилиб ҳайдалишига ва ўғит солинишига боғлиқ. Узум ҳосилини оширишда ток навларини тўғри жойлаштириш катта аҳамиятга эга. Ҳозирги пайтда республикамиздаги мавжуд 74 минг гектарга яқин токзордан 12 минг гектардан зиёдроғи Тошкент областида жойлашган. Тошкент областининг колхоз ва совхозларида 1979—1990 йиллар мобайнида яна 5167 гектар майдонда токзорлар ташкил этиш мўлжалланган. Шундан 3260 гектари фақат хўраки, кишмиш ва майизбоп узум навлари бўлиши керак. 1980 йилнинг ўзида область колхоз ва совхозларида 510 гектар токзор барпо қилиш планлаштирилган. Область хўжаликларида хўраки, кишмиш ва майизбоп узум навларидан: Сурхак, Китоб (эртаги), Қора кишмиш (ўртаки), Пушти кишмиш, Оқ овал шаклидаги кишмиш, Оқ хусайни, Гўзал қора, Қора жанжал, Нимранг, Александр мускати, Пушти тойфа, Октябрский, Паркати навларини экиш тавсия этилади. Винобоп узум навларидан эса Пушти мускат, Кульжинка, Венгер мускати, Рислинг, Ркацетели, Саперави, Қора майский, Хиндогни, Тарнов, Баян Ширей, Морастель, Бўстонлиқ ва Паркент зоналарида шампан ва енгил соф вино тайёрлашда яхши маҳсулот берадиган Сояки узум навларини кўпайтириш маъқул.

Шуни ҳам қайд қилиб ўтиш керакки, Тошкент областида экиладиган узум навларининг 80—83 проценти хўраки, кишмиш ва майизбоп, 17—20 процентигина винобоп навлар бўлиши зарур. Хўраки узум навлари ичида кўпроқ қишки узум навларига катта аҳамият бериш лозим. Аҳолини куз, қиш ва баҳор фаслларида узлуксиз узум билан таъминлашда хўраки навлардан кўпроқ экиш катта аҳамиятга эга.

Кеч пишадиган узум навларидан биттаси Пушти тойфа ҳисобланади.

Хўраки узум навлари кучли ўсади, натижада ток тупларида кўплаб куртак қолдириб мўл ҳосил олиш имконияти туғилади. Токзорларда ва ҳонадонларда токни сўри қилиб ўстириш учун ҳам Пушти тойфи, Хусайни, Нимранг, Октябрьский, Қора кишмиш каби хўраки ва кишмиш навлари жуда яхши ҳисобланади. Симбағаз ишком ва сўриларга кўтариб ўстирилганда ток тупларида мўл ҳосил етиштириш билан бирга, уларда ёз мавсумида ўсиб етиштирилган бир йиллик новдалар кучли ўсиб, яхши чиниқиб пишиб етилади, улар совуқларга яхши бардош бера олади.

Область хўжаликларида узумчиликни янада тез суръатлар билан ривожлантириш учун барча имкониятлар бор. Бу токчилик учун қулай иқлим, унумдор тупроқлардир. Энг муҳими хўжаликларда меҳнат қилаётган соҳибкорларимиз ўз касбининг усталаридир. Уларнинг илғор иш тажрибаларини кенг ёйиш узумчиликни янада ривожлантиришга хизмат қилади.

М. СОБИРОВ,
Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институти агротехника бўлимининг мудири, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ЯДРО ХАВФИГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАСИН!

Дунё халқлари Совет Иттифоқининг тинчликни мустаҳкамлаш учун, қуролланиш пойгасини жиловлаш учун олиб бораётган изчил курашини астойдил маъқулламоқдалар, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Берлинда баён этган совет тинчликсевар ташаббусларини актив қўллаб-қувватламоқдалар. НАТО Ғарбий Европанинг бир қанча мамлакатларида Американинг ўртача олисликдаги янги ракеталарини жойлаштириш тўғрисида қарор қабул қилди. Европада ва ундан ташқарида ҳам ана шу қарорга қарши қаҳр-ғазаб ва норозилик қудратли тўлқини тобора кучаймоқда. Бу қарор халқларнинг тинчликка, хавфсизликка ва муттасил кўпайиб бораётган ҳарбий харажатлар юкидан қутилишга бўлган хоҳиш-иродасига қилинган бевосита дағдаға, деб баҳоланмоқда.

ПХР Министрлар Советининг Раиси **П. Ярошевич** Польша сейми сессиясида нутқ сўзлаб бундай деди: социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари Европадаги тинч ўзгаришларга, кескинликни юмшатишнинг бутун жараёнига мустаҳкам ва муқаррар тус бермоқ учун кучларини аямаяптилар.

Совет Иттифоқининг Л. И. Брежнев ўртага қўйган конструктив таклифлари Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатларнинг тинчликсевар ва изчил сиёсатини ифода этади. қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини ҳимоя қилиб тинимсиз кураш олиб боришга азму қарор берганликларини тасдиқлайди, дейилади Кампучия Халқ Республикаси **ташқи ишлар министрлигининг** баёнотида.

Бу таклифлар — ғоят катта аҳамиятга эга бўлган тинчлик ташаббусидир. Мазкур таклифлар ҳозирги пайтда империализм авж олдираётган қуролланиш пойгасининг олдини олишга қаратилган.

Кубада чиқадиган **«Гранма»** газетаси «Тинчликка қарши қаратилган қарор» сарлавҳали мақоласида қуйидагиларни ёзади: Пентагон ва унинг НАТОга аъзо бўлган Ғарбий Европадаги гумашталари янги қуролни ишлаб чиқариш ва жойлаштиришга миллиард-миллиард доллар сарфлаб, шундан кейин уни ихтиёрий равишда йиғиштириб тугатмоқчилар, деб ўйлаш гўллик бўлур эди. Амалда НАТО Европа қитъасида таркиб топган кучлар нисбатини бузишга, уни ўз фойдасига ўзгартиришга интилмоқда. Бироқ Совет Иттифоқи, бошқа социализм мамлакатлари ўз хавфсизлиги тўғрисида ғамхўрлик қилишга қодир ва улар ўз хавфсизлиги тўғрисида ғамхўрлик қиладилар ҳам.

Тинчликни қуролланиш пойгаси билан эмас, балки қурол-яроғларни баб-баравар қисқартириш йўли билан гарантиялаш мумкин ва лозим, деб таъкидлайди Франциянинг **«Юманите-Диманш»** ҳафталик газетаси. Совет Иттифоқи Европада ҳарбий қарама-қаршилик даражасини пасайтиришга қаратилган таклифларни ўртага қўйиб реализм ва конструктив ёндашув намунасини кўрсатди. Унинг ташаббуслари Умумевропа кенгашининг руҳига мос бўлиб Европада ҳарбий кескинлик юмшатилишини мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Совет Иттифоқи НАТОнинг кирдикорларига тинчлик учун актив курашаётган, лекин таркиб топган кучлар нисбати бузилишига йўл қўймайдиган мамлакатнинг ғоят қатъий позициясини қарама-қарши қўймоқда, деб ёзади Ирландияда чиқадиган **«Айриш индепендент»** газетаси.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Москвада сўзлаган нутқида огоҳлантириб айтдики, кимда-ким СССР билан музокараларни «зўравонлик позициясида туриб» олиб боришга умид боғлаётган бўлса, улар бундай умиддан воз кечишлари керак.

НАТОнинг «зирҳли мушт» сиёсати ҳозирги мавжуд стратегик мувозанатни ўзгартиришга, Европадаги аҳволни чигаллаштиришга, қуролланиш пойгасида янги босқични бошлашга қаратилган, деди ГФРнинг таниқли жамоат арбоби Венадаги халқаро тинчлик институтининг вице-президенти профессор **Герхард Каде.**

НАТО кенгаши Брюссель сессиясининг якунлари шундан далолат берадики, Ғарбнинг милитаристик доиралари қуролланиш пойгасининг янги даврасини Европа халқларига мажбуран тиқиштиришни истамоқдалар, деди Англиянинг таниқли жамоат арбоби, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг вице-президенти **Жин Паветт.** Бу билан улар Европа қитъасидагина эмас, шу билан бирга бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни хавф-хатар остида қолдирмоқдалар.

(ТАСС, 24 декабрь).

ЯҚИН ШАРҚ ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

БАҒДОД. Қурилиш кранлари ҳозирги Ироқ қиёфасининг ажралмас манзараси бўлиб қолди. Ҳозир мамлакатда саноат корхонаси, мактаб, касалхона ёки маданий марказ қурилмаётган аҳоли пунктини топиш қийин.

Мамлакатда келаси йилда қурилиш соҳасида катта-катта режалар белгилаб олинган. Маҳаллий маъмурий органлар ишлари министри М. Аминнинг маълум қилишича, у раҳбарлик қилаётган министрлик йўли билангина Ироқнинг турли районларида жами қиммати 720 миллион динарлик лойиҳа ишлари бажарилади. Шу маблағнинг учдан бир ҳиссасидан кўпроғи мактаблар қуриш ва уларни жиҳозлашга аталган бўлиб, уларнинг кўплари янги ўқув йилида ўз эшикларини очади. Бу йил 7 мингдан кўп янги мактаблар очилди.

Келаси йили қишлоқ жойларда замонавий автомобиль йўлларини қуриш ишлари ҳам бажарила бошлайди, деди министр. Уч йил ичида 10 минг километр йўл қурилади.

КОБУЛ. Афғонистоннинг шимолидаги Мозори Шариф шаҳрида кончилик — нефть техникуми бешинчи курс студентларининг битирув имтиҳонлари бошланди. Совет мутахассисларининг ёрдами билан қурилган ва ишлаётган шу ўрта махсус ўқув юрти 1975 йилдаги биринчи битирув имтиҳонларидан бери мамлакатнинг халқ хўжалиги учун юзлаб юқори малакали мутахассислар тайёрлаб берди.

БАЙРУТ. Ливан озодлиги ва мустақиллигининг душманлари мамлакатнинг миллий ватанпарвар ва демократик кучларига қарши янги жиноий иғвогарлик қилдилар. Мамлакатнинг катталиги жиҳатидан иккинчи шаҳри Триполида Ливан Коммунистик партияси бюроси биноси ёнида бомба портлатдилар. Бинога катта моддий зарар етказилди.

ИСЛОМОБОД. Покистоннинг машҳур гиламдўзлиги жиддий таназзулга юз тутди. Шу 1979—80 молия йилида Покистон гиламларини экспорт қилиш гиламга кетадиган жун калаванинг жаҳон бозоридаги ва ички бозордаги нархи кўтарилганлигидан 30 процентдан камроқ қисқарди.

Покистонда асосан майда ҳунармандлар гилам тўқиш билан шуғулланади. Уларнинг маҳсулоти вужудга келган шароитда Ҳиндистон ва Эроннинг машинада тўқилган бир мунча арзон гиламлари билан рақобатлаша олмайди.

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● СОФИЯ. Болгариядаги энг йирик тўқимачилик комбинатларидан бири «Вартица» коллективи «В. И. Ленин туғилган кунининг 110 йиллиги шарафига 110 зарбдор меҳнат куни» ташаббуси билан чиқди. Бу коллектив ўз ташаббусини қўллаб-қувватлашга даъват этиб, округнинг барча меҳнат коллективларига мурожаат қилди.

«Вартица» комбинати — тармоқдаги илғор корхоналардан биридир. У ерда еттинчи беш йилликнинг тўртинчи йили плани муддатидан қарийб 40 кун аввал бажарилди.

● ЛОНДОН. Штаб квартираси Лондонда жойлашган Социалистик интернационал қуролланиш пойгасининг тўхтатиш ва қуролсизланиш тўғрисидаги музокараларни бошлашга бугун даъват этди.

Социалистик интернационал раиси В. Брандт ва бош секретари Б. Карлсон имзолаган баёнотда Европада ядро қуроллари янги турларини жойлаштиришнинг олдини олиш мақсадида қурол-яроғлар устидан контроль ўрнатиш соҳасида конкрет натижаларга эришишга даъват этди.

(ТАСС).

КИЧКИНТОЙЛАР УЧУН

Район марказига жойлашган болалар қўғирчоқ магазини намунали савдо хизмати кўрсатмоқда. Магазиндан кичкинтойлар учун исталган ўйинчоқларни топиш мумкин. Шунинг учун ҳам бу коллектив план ва топшириқларини ортиғи билан уддаламоқда. Улар ўтган 11 ойда пландаги 94 минг сўм ўрнига 112,5 минг сўмлик савдо қилишга эришдилар. Шунингдек, магазинга кичкинтойларимиз дидига мос келадиган турли ўйинчоқлар ўз вақтида келтирилиб турилибди. Жумладан, ўтган ўн бир ой мобайнида ана шу моллардан 55362 сўмлик келтирилди.

Харидорлар савдо ходимлари М. Худойқулова ва М. Мамажоновалар хизматидан мамнун бўлишмоқда. Улар ширинсуханлилиги билан бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

А. МАЛЛАХУЖАЕВ.
Пискент райони.

Тошкентдаги 10-шаҳар клиник касалхонаси бўлимларида даволашнинг илғор усулларидан кенг фойдаланилмоқда. Бу ерда ишлаб турган тажрибали шифокорлар ўз муолажалари билан беморлар ҳурматини қозонмоқдалар. Суратда: касалхонанинг бош врачи А. Ризаев (ўртада) шифокорлар билан беморнинг аҳволини кўздан кечирмоқда.

Р. Альбеков фотоси.

ЭНГ ЯХШИ МАКТАБ ОШХОНАЛАРИ

УМУМИЙ таълим мактабларида жамоат овқатланишини энг яхши ташкил этганлик учун республика кўрик-конкурси якунланди. Бу муҳим тадбирни ўтказиш давомида халқ маорифи органлари жамоат овқатланиш корхоналари касаба союз комитетлари билан ҳамкорликда мактаб ошхоналари тармоғини кенгайтириш, таомлар сифатини ва хизмат кўрсатишни яхшилаш ҳамда савдонинг илғор формаларини жорий этиш, ошхона ва буфетларни ускуналар, мебель ва зарур инвентарлар билан жиҳозлаш юзасидан талайгина ишлар қилинди.

Ўзбекистон ССР Маориф ва Савдо министрликлари, «Ўзбекбирлашув» правлениеси коллегиялари, Маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар, давлат савдоси ҳамда матлубот жамияти ходимлари касаба союзлари республика комитетлари президиумлари томонидан кўрик-конкурс ғолиблари аниқланди. Биринчи ўринни эгаллаб, кўчма Қизил Байроқ билан тақдирланган районлар орасида пойтахт области ва Тошкент шаҳридан ҳам бир неча коллективлар бор.

Чирчиқ шаҳар халқ маорифи бўлими ҳам ана шундай совринли ўринни қўлга киритди. Тошкент шаҳридан Фрунзе, Ленин, Куйбишев районлари ҳам кўрик-конкурс ғолиби деб топилди ҳамда умумий таълим мактабларида жамоат овқатланишини энг яхши ташкил этганлиги учун кўчма Қизил байроқ билан тақдирланди.

Умумий овқатланишни яхши йўлга қўйганликлари учун умумий овқатланиш корхоналаридан қатор коллективларга биринчи ўрин берилиб, 500 сўмдан пул мукофотлари ажратилди. Жумладан, 91-ўрта мактабдаги Фрунзе район ошхоналар трестига қарашли 9-ошхона ҳам бундай ютуққа эга бўлди. Тошкентдаги 107-мактабдаги Акмал Икромов район ошхоналар трестига қарашли, 3-ошхона, 20-мактабдаги Куйбишев район ошхоналар трестига қарашли 16-ошхона, 200-мактабдаги Чилонзор район ошхоналар трестига қарашли 5-ошхона иккинчи, 242-мактабдаги Собир Раҳимов район ошхоналар трестига қарашли ошхона эса учинчи ўринни олди.

Қўшма коллегия қарорига биноан умумий таълим мактабларида жамоат овқатланиш кўрик-конкурси 1980 йилда ҳам давом эттирилади.

Спорт

«ИЗВЕСТИЯ» СОВРИНИ СОВЕТ ХОККЕЙЧИЛАРИДА

«Известия» газетаси соврини учун ўтказилган халқаро турнир ниҳоясига етди. СССР терма командаси барча учрашувларда ғолиб келиб, биринчи бўлди. Мусобақанинг охирги кунида хоккейчиларимиз Чехословакия командасини 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Бу ўйин ҳам аввалгилардагидек, кескин кураш остида ўтди. Биринчи бўлимда ҳисоб тенг — 2:2 бўлди. Иккинчи бўлимда Александр Голиков киритган шайба командамизга ғалаба келтирди. СССР терма командаси бундай халқаро турнирларда ўнинчи марта бош совринни қўлга киритишга муяссар бўлди. Финляндия ва Канада хоккейчилари ўртасидаги учрашувда ҳисоб очилмади. 0:0 ҳисоби хоккей мусобақаларида жуда камдан кам қайд этиладиган натижадир. Финляндия командаси Швеция ва Канада хоккейчиларини орқада қолдириб, кучли учликдан жой олди.

●

МАМЛАКАТНИНГ МУТЛАҚ ЧЕМПИОНИ

Бокс бўйича Ереван шаҳрида ўтказилган мусобақалар ниҳоясига етди. Мамлакатнинг мутлақ чемпиони унвони учун рингга чиққан оғир вазнли боксчилар ўртасидаги бу сафарги беллашувларда ҳам кўпчилик тўрт марта мутлақ чемпион Евгений Горстковга мойиллик билдирган эди. Лекин кутилмаганда у ереванлик Атам Погосянга нокаут билан ютқазиб қўйди. Горстков ўз спорт тарихида биринчи марта ана шундай аянчли мағлубиятга учради. Лекин Погосян ҳам ярим финалда ён босишга мажбур бўлди. Ленинградлик 19 ёшли Вячеслав Яковлевни кўпчилик чемпион бўлишини хаёлига ҳам келтирмаган эди. Лекин, бу боксчи финалда москвалик Михаил Суботин билан учрашиб, рингда ўз тазйиқини ўтказишга муваффақ бўлди ва ғолиб келиб, биринчи марта мамлакатнинг мутлақ чемпиони унвонини олди.

●

«УРАЛОЧКА» ПЕШҚАДАМ

Волейбол бўйича ўтган йилги мамлакат чемпионлари Свердловскнинг «Уралочка» командаси бу йилги биринчиликда ҳам олтин медаль учун асосий даъвогарлардан бири эканлигини исботламоқда. Свердловск волейболчилари Москванинг «Динамо» командасини 3:1 ҳисобида енгач, Киевнинг «Сокол» командасини 3:0 ҳисобида мағлуб этди ва тўрт ўйиндан кейин тўрт ғалаба билан пешқадамлик қилмоқда. Тошкентнинг «Автомобилист» волейболчилари Марказий Армия спорт клуби командаси устидан ғолиб келгач, пойтахт динамочиларига 1:3 ҳисобида ютқазишди. Ҳамшаҳарларимиз тўрт ўйиннинг иккитасида ғолиб келдилар ва иккитасини ютқаздилар.

Тўртинчи турнинг қолган ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди: ТТУ (Ленинград) — «Медин» (Одесса) — 3:1, МОПИ — ЦСКА — 1:3.

●

КУЧЛИ УЧЛИКДА

Волгоградда сув полоси бўйича Бутуниттифоқ турнири бўлиб ўтди. Улуғ Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлган таниқли сузувчи ва ватерполчи Н. Кобликов хотира соврини учун «Спартак» жамияти область Совети ташкил этган бу турнирда Москва ва Киев динамочилари, Тошкентнинг «Меҳнат», Волгограднинг «Спартак» ва биринчи лига вакили Қозоннинг «Синтез» командаси иштирок этди. Ҳал қилувчи ўйинда пойтахт динамочилари майдон эгаларини 8:7 ҳисобида мағлубиятга учратиб биринчи, Киев динамочилари иккинчи, Тошкентнинг «Меҳнат» ватерполчилари учинчи бўлишди.

ПОЙТАХТДАГИ бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмасининг чеварлари ойлик ва квартал план-топшириқларини мунтазам ошириб бажармоқда. Бунда ишлаб чиқариш зарбдорларининг ҳиссаси салмоқли бўляпти. Суратларда: мастер Наима Мирқурбонова ва назоратчи Маҳфуза Алимова. Пешқадам чеварлар Назира Шукурова, Раҳима Тожиева, Манзура Тоирова иш устида.

И. Глауберзон фотолари.

ЙЎЛ, ЁҒИНГАРЧИЛИК ВА АВТОМАШИНА

КЎЧА ҲАРАКАТИ ХАВФСИЗЛИГИ УЧУН

Одат бўйича ҳар куни ишни навбатчилар хонасига кириш билан бошлайман. Бу ерда оператив маълумотлар билан танишаман. Кўз ўнгимда областимиз кўчаларида содир бўлган воқеалар бир-бир гавдаланади. Очиғини айтганда, бу ердан гоҳо кўнглинг равшан, гоҳо эса таъбинг хира бўлиб чиқади. Сўнгра эса бўлиб ўтган кўнгилсиз ёки бахтсиз воқеанинг туб сабаблари ҳақида мушоҳида юритамиз.

Мана ана шундай воқеалардан айримлари:

Шу йил 1 декабрь куни шофёр А. Ғаниев ўзининг шахсий 13—74 ТШР номерли М-21 автомашинасида Калинин районидаги Самарқанд кўчасидан кетаётиб, қаттиқ ёмғир ёғиб турганлигига қарамай, тезликни оширади. Эҳтиётсизлик чоралари кўрилмаган. Ёғингарчилик натижасида йўлнинг тайғоноқ бўлиб қолиши ҳисобга олинмаган. Шофёр тезликни камайтириш мақсадида тормозни босганида, машина сирғаниб, зарб билан дарахтга урилади. Машинада бўлган О. Юнусова, унинг қизи Муҳаббат ҳамда шофёр қаттиқ жароҳатланадилар.

Эртаси куни 2 декабрда Чиноз районидаги Пахта-Тельман номли пахта пункти оралиғида А. Хусанов мотоцикл ҳайдаб бораётиб, ёғингарчилик туфайли ҳосил бўлган тайғоноқ натижасида сирғаниб қаршисида келаётган 36—19 ТШТ номерли ВАЗ 2106 автомашинасига урилади. Авария натижасида мотоцикл ҳайдовчиси ҳалок бўлган.

7 декабрь куни эса шофёр Ю. Хувшинов 10—85 ТНД номерли ГАЗ-53 автомашинасида Тошкентдан Ғазалкентга кетаётиб, Фрунзе номли колхоз территориясида ёғингарчилик туфайли уни ўз вақтида тўхтата олмайди ва 5 ёшли болани туртиб юборади. Натижада бола жароҳатланган.

Албатта, бўлиб ўтган воқеалар юзасидан текширишлар олиб борилди. Уларнинг туб сабаблари атрофлича ўрганилди. Жароҳатланганларга ўша ердаёқ медицина ёрдами кўрсатилди. Айбдорлар эса ўз қилмишларига яраша жазосини оладилар.

Лекин, воқеа сабаблари ҳақида янада чуқурроқ фикр юритиладиган бўлса, бу хилдаги кўнгилсиз ҳодисаларнинг рўй бермаслиги ҳам мумкинлигига ишонч ҳосил қиласан, киши. Дарвоқе, биз танишган ҳар уч ҳолатнинг ҳам бош сабаблари текширилганида шофёрлар томонидан об-ҳаво шароитини ҳисобга олинмаганлиги, транспорт воситаларининг қишки мавсумга шайланмаганлиги, қолаверса, ҳайдовчиларнинг ўзлари ёғингарчилик натижасида рўй бериши мумкин бўлган тайғоноқни ҳисобга олмай, иш кўрганликлари аён бўлади.

Шу ўринда яна бир мисолни келтириб ўтиш мақсадга мувофиқдир. Агар ноябрь ойининг биринчи ўн кунлигида область автомобиль йўлларида жами 40 маротаба авария ҳодисаси рўй берган бўлса, декабрь ойининг биринчи ўн кунлигида эса улар сони яна 10 тага ортди. Бу, албатта, об-ҳавонинг таъсири. Қолаверса, шофёрларнинг дарҳол ўзларини ҳам, ўзларига ишониб топширилган транспорт воситаларини ҳам мавжуд шароитга мослай олмаганликларининг натижасидир.

Табиийки, қор-ёмғирли, қишқировли кунлар бошланиши билан кўчаларда транспорт ҳаракати анчагина қийинлашади. Область Давлат автомобиль инспекцияси ходимлари ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш мақсадида маълум ишларни амалга оширишяпти. Жумладан, серқатнов кўчаларда транспорт ҳаракати назорати кучайтирилмоқда, автомашиналарнинг қишки мавсумга тайёр ёки тайёр эмаслиги текширилмоқда ва ҳоказо.

Бизнингча, қиш мавсумида транспорт ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш учун автоинспекция ходимлари олиб бораётган ишларнинг ўзигина кифоя қилмайди. Бу барча алоқадор ташкилотларнинг, муассасаларнинг муҳим иши бўлиб қолмоғи лозим.

Шу ўринда автокорхоналар раҳбарларига, масъул ўртоқларга ўз тавсияларимизни яна бир карра эслатиб ўтишни лойиқ топдик. Совуқ кунлар бошланиши олдидан барча машиналар, истесносиз, техника кўригидан ўтказилган бўлиши керак. Бундан ташқари ҳар бир автомашина эрталаб линияга чиқиш олдидан яна бир марта механикларнинг кузатувидан четда қолмаслиги мақсадга мувофиқ саналади. Кундалик кузатувда асосий эътибор машина балонларининг бутлигига (лозим топилганда бут, ҳали эскирмаган резиналарни олдинги ғилдиракларга ўрнатиш керак), улардаги ҳаво босими, тормоз системасининг тўғри ишлаши ва бошқаларга қаратилади.

Шу нарса диққатга сазоворки, илғор автокорхоналарда бахтсиз ва кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олиш мақсадида бир қатор ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, ҳайдовчилар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар яхши олиб борилади. Қор-ёмғирли кунларда улар албатта огоҳлантириладилар. Шофёрларнинг йўл варақаларига «Эҳтиёт бўл, туман», «Эҳтиёт бўл, тайғоноқ» деган белгилар қўйилади. Албатта, бу хилдаги профилактик ишлар ижобий натижалар бераётир. Бизнингча, мана шундай ибратли ташаббусларни бошқа корхоналарда ҳам кенг қўллаб-қувватлаш, маъқуллаш керак.

Лекин, афсуски, айрим корхоналарда эслатиб ўтилган қоидалар юзаки бажарилади. Шофёрларнинг йўл варақаларига механиклар автомашинанинг техник ҳолатини билмай туриб, имзо чекишади.

Ўтказилган рейд ва текширишлар натижасида кўплаб ана шундай камчиликлар кўзга ташланди. Бу камчиликларнинг олдини олиш чора-тадбирлари белгиланди.

Ҳаракат хавфсизлигини таъминлашда, бевосита, автомобиль йўлларининг ҳам аҳамияти катта. Маълумки, йўллар қанчалик текис ва равон бўлса, унда транспорт воситаларининг ҳаракати ҳам шунчалик енгиллашади. Бу оддий ҳақиқат. Шундай экан, область магистраль йўлларидан фойдаланиш бошқармаси (бошлиғи Д. Мирбобоев) область автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш бошқармаси (бошлиғи А. Горячев) область коммунал хўжалиги бошқармаси (бошлиғи М. Мирхўжаев) ходимлари ҳам қишки мавсумга жиддий тайёргарлик кўришлари керак эди. Албатта, биз улар амалга ошираётган ишларни инкор қилмоқчи эмасмиз. Лекин ҳали ҳам кўча ва йўлларнинг тор жойлари кўп. Қурилишлар, канализация трубаларнинг ўтиши натижасида бузилган йўллар вақтида ремонт қилинмаётир. Ўйдим-чўнқир жойлар ғашга тегади. Буларнинг ҳаммаси транспорт ҳаракатини қийинлаштиради. Қишки мавсумда бахтсиз ҳодисаларнинг келиб чиқишига маълум туртки вазифасини ҳам ўтайди.

Булардан ташқари ўтган йиллар тажрибаси шу нарсани кўрсатмоқдаки, область йўлларидаги қор уюмлари ўз вақтида тозаланмайди. Улар совуқда музлаб, тайғоноқ ҳосил қилади. Кўчаларнинг сирғанчиқ жойларига қум, туз ва бошқа муз эритувчи воситалар сепиш яхши йўлга қўйилмаган.

Ўйлаймизки, бу йилги мавсумда номлари тилга олинган ташкилотлар бу ишни ижобий ҳал қилиш пайидан бўладилар.

КПСС Марказий Комитетининг «Ҳуқуқ тартиботни муҳофаза қилиш соҳасидаги ишни яхшилаш ва ҳуқуқни бузишларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги қарори ҳаётимизда муҳим воқеа бўлди. Қарорда қайд қилинганидек, ҳар қандай ҳуқуқни бузиш асло чидаб бўлмайдиган ҳол бўлиб, унга қарши кураш жамоатчиликнинг вазифасидир. Буни яхши билган давлат автоинспекцияси ходимлари жамоатчиликка кенг суянган ҳолда кўчаларда содир бўладиган бахтсиз ва кўнгилсиз ҳодисаларни олдини олиш мақсадида мавжуд имкониятларни ишга соладилар. Таъкидлаб ўтганимиздек бу борада автокорхона ходимлари, шахсий автомашина ҳайдовчилари ҳам бизларга яқиндан ёрдам беришлари керак. Шундагина йўллар бехатар бўлади.

С. ТЕЛЬЯНЦ,
Область ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекциясининг бошлиғи, милиция полковниги.

ТАРБИЯЧИЛАР МАСКАНИ

ТОШКЕНТДАГИ Крупская номли республика билим юрти мактабгача тарбия болалар муассасалари учун тарбиячилар тайёрлайдиган маскандир. Ҳозир бу ерда 3 мингга яқин ўқувчи таҳсил оляпти.

Халқаро болалар йилида билим юртида ўқув тарбия ишлари, айниқса, юксак савияда ўтказилмоқда. Бу ерда тез-тез тематик кечалар турли мавзуларда суҳбатлар ўтказилади. Билим юрти ўқувчиларининг кекса педагоглар билан учрашувларини ўтказиши одат тусига кириб қолган.

Бўлажак мураббияларнинг пухта билим олишлари учун билим юртида зарур шароитлар яратилган. Бу ерда жуда кўп методик кабинетлар ишлаб турибди. Ўқувчилар дастлабки олган билимларини практика давомида уддалайдилар. Улар ўз ишлаб чиқариш практикаларини пойтахтимизнинг энг яхши мактабгача болалар муассасаларида, колхоз ва совхозларнинг боғча-яслиларида ўтказмоқдалар.

Келгуси йили билим юртини тугаллайдиган 350 мураббий республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидаги мактабгача тарбия болалар муассасаларида ишлаш учун йўлланма оладилар.

М. ЗАРИПОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

ОДАМХЎР ИЛОН

МАРКАЗИЙ Сулавеси (Индонезия)даги Малино қишлоғи яқинида фавқулодда бир воқеа содир бўлди.

Уз ҳовлисидан юз метрларча нарида кетаётган Ажобук исмли деҳқонга тўсатдан жуда катта бир илон ташланиб, бир неча дақиқада ўз қурбонини ютиб юборди.

Яқин-атрофдаги қўшнилар деҳқоннинг ёрдамга чақирган овозини эшитиб, дарҳол шу томонга югурдилар ва чангалзор орасида базўр судралиб кетаётган олти метрли питон илонига дуч келдилар. Деҳқонлар ўзларини йўқотиб қўймай, илоннинг қорнини тез ёрдилар ва ичидан Ажобук жасадини тортиб олдилар. Афсуски, у жонсиз эди.

Марказий Сулавеси ҳокимияти яқинда аҳолига мурожаат қилиб, шу вилоятда одамлар учун хавфли илонлар урчиб-кўпайиб кетаётганлиги муносабати билан эҳтиёт чораларига риоя қилишга даъват этдилар.

ҚУРҒОҚЧИЛИККА ҚАРШИ

ФОЙДАЛИ маслаҳатлар битилган кўпгина китобларда кесиб олинган гулларни узоқроқ сақлаш ҳақида маслаҳат берилади. Масалан, бунинг учун гулдаста солинган ваза ичидаги сувга аспирин таблеткаси солиш тавсия этилади.

Мексикалик биолог, профессор Ларке-Сааведра аспириннинг ўсимликларга таъсири нимага асосланиши билан қизиқиб қолди. Сув буғланиши оқибатида чиқадиган буғ ўсимлик баргларидаги тешикчалар орқали ташқарига сизади. Аспирин эса шу тешикчаларнинг ёпилиб қолишига сабаб бўлиб, буғни ўсимлик баргидан ташқарига чиқармас экан.

Шунга асосланиб, олим қурғоқчилик пайтида экинзорларни суст эритилган аспирин билан пуркашни тавсия этади. Бундай усул буғланишни камайтириб, ёмғир ёғишигача ўсимликларда нам сақланиб туришини таъминлайди.

Биолог олимнинг таклифи қишлоқ хўжалиги вақти-вақти билан қурғоқчиликдан зарар кўрадиган Мексикада катта қизиқиш уйғотди.

ПОЛИМЕР... МИХ

БУТУНИТТИФОҚ медицина техникаси институтида полимердан мих тайёрлаш технологияси ишлаб чиқилиб, кенг қўлланилмоқда. Бундай мих мураккаб суяк синишларни даволашда суякларни улаш учун қўлланилади. Муайян вақтдан сўнг бу михлар эриб, сингиб кетади ва одатда қилинадиган қайта операцияга ҳожат қолмайди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

30 ДЕКАБРЬ — 10 ЯНВАРЬ
— МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

«МУЗ УСТИДА АРЧА»

ЯНГИ ЙИЛ ЭРТАК ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

Қорбобо, Қорқиз, эртакларнинг қаҳрамонлари, ёш конки учувчи-фигуристлар, цирк артистлари ҳамда ўргатилган ҳайвонлар ва экзотик қушлар қатнашадилар.

Томошалар соат 11.00, 14.00 ва 17.00 да бошланади.

Касса соат 10.00 дан ишламоқда.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Справкалар олиш учун Марказий «ЮБИЛЕЙ» спорт залига ва Ш. Руставели кўчаси, 18-уй, 20-хонага учрашилсин.

Ўзбекистон ССР Езувчилар Союзи бадиий адабиёт пропагандаси бўлими
Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

28, 29 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА
30 ДЕКАБРЬ СОАТ 15.00 ВА 19.00 ДА

«ҒАЗАЛХОН ЁШЛИГИМ»

НАЗМ, НАВО ВА РАҚС КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, шоир Омон МАТЧОН

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Олмахон ҲАЙИТОВА, Шермат ФАЙЗУЛЛАЕВ

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, «ЛАЗГИ» ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари, Ўзбекистон ССР халқ артисти Гавҳар РАҲИМОВА

Лирик хонандалар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Ҳасан КАРИМОВ, Нурулла ЖУМЯЗОВ, Тўрабой БОЙМУРОДОВ.

РАҚҚОСАЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА

Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Феруза СОЛИҲОВА

Программани — Ҳанифа ОРТИҚБОЕВА ва Мавжуда ХОЛДОРОВА олиб борадилар.

Билетлар Свердлов номли концерт зали кассасида соат 12.00 дан сотилмоқда.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ
46-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1979—1980 ўқув йилига
қуйидаги ихтисосликлар бўйича
ҚЎШИМЧА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

телеграфчи, почта жўнатмаларининг оператори, почта вагонлари бошлиғининг ёрдамчиси.

Телеграфистлик ихтисослигига 16 ва ундан катта ёшда бўлган, 8—10-синф ҳажмида маълумотли йигитлар ва қизлар, қолган ихтисосликларга эса 17 ва ундан катта ёшда бўлган йигит ва қизлар қабул қилинадилар.

Ўқувчилар ойига 56 сўм стипендия билан таъминланадилар.

Телеграфчилар учун ўқиш муддати — 3 ой, почта жўнатмалари операторлиги ва почта вагонлари бошлиғининг ёрдамчилари учун эса 6 ой.

Ўқувчилар билим юртини тугатганларидан кейин база корхоналарига: телеграфчилар — марказий телеграфга, қолганлар эса темир йўл почтамтига ишга юбориладилар.

Группаларга Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида доимий пропискаси бўлган ва Тошкент шаҳрида ишлаш ҳуқуқига эга бўлган кишилар қабул қилинадилар.

Қуйидаги ҳужжатлар керак бўлади: билим юрти директори номига ёзилган ариза, автобиография, справкалар: турар жойидан, медицина (286-форма); маълумоти ҳақида ҳужжатлар, 4 та фотосурат (3х4 см.).

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Бизнинг адрес: 700015, Тошкент шаҳри, Ленин райони, Кафанов кўчаси, 51-уй (8, 9, 10, 29-трамвайларнинг «Кафанов кўчаси» бекати, 2, 3, 22, 55, 80-автобусларнинг «Госпиталь бозори» бекати).

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Время». 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Моҳир қўллар. 10.35 — Спектакль. 11.20 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 12.20 — «Зебо» рақс ансамбли ижро этади. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Украинада Совет ҳокимияти эълон қилинганлигининг 62 йиллигига. 16.30 Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 17.00 — Ёш техниклар учун кўрсатув. 17.45 — Чанғи спорти бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари. 18.30 — Ёшлар адреслари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Д. Артаньян ва уч мушкетёр. Кўп серияли бадиий фильм 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Кино томошабин ҳамроҳи. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг Катта академик хори ижро этади. 23.10 — Ҳужжатли фильм.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Ўйлаб топ! 12.30 — Яшил халқачалар. Бадиий фильм. 14.00 — Ҳужжатли фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.35 — Сўз кетидан — сўз келар. 19.00 — Миллионлар ленинча университети. 19.20 — Врач суҳбати. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Адабий театр. 20.30 — Ахборот. 20.50 — И. Охунбобоев номли Андижон музикали драма ва комедия театри артистларининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими. Бадиий фильм 1-серия.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН

18.40 — Хўроз. Кинокомедия. 20.00 — Янгиликлар. 20.50 — В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига.

●

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 25/XII да Флория Тоска.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/XII да Истеҳком, 26/XII да Кўрмайин босдим тиконни.

●

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Ҳинд филлари» йирик совет аттракционининг гастроллари (19.30).

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02367. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е — 2638.